

TARPTAUTINĖS TAIKOMOSIOS KALBOTYROS KONFERENCIJOS
KALBOS IR ŽMONĖS: ERDVĖ, LAIKAS, TAPATYBĖ
PRANEŠIMŲ TEZĖS

INTERNATIONAL CONFERENCE OF APPLIED LINGUISTICS
LANGUAGES AND PEOPLE: SPACE, TIME, IDENTITY
ABSTRACTS

Antonella Sorace (University of Edinburgh and Bilingualism Matters)

WHY BILINGUALISM MATTERS: THE IMPORTANCE OF INFORMATION

Research has shown that bilingualism (broadly understood as knowledge of more than one language) brings a range of linguistic and cognitive benefits - sensitivity to language structure, faster understanding of some key principles of literacy, and greater mental flexibility - that extend to the whole lifespan. However, bilingualism is still often regarded through the distorting lens of old and new misconceptions. I will illustrate the most common myths about bilingualism and how they are contradicted by research. I will then discuss our successful efforts in the UK and Europe to disseminate research-based information on bilingualism through our Bilingualism Matters project, and how Bilingualism Matters is increasingly supporting informed decisions in different sectors of society.

Joseph Lo Bianco (Australija)

LANGUAGE AND PLACE: UNHINGED, TIED DOWN OR MULTIPLE?

This paper draws on my work on language policy, language planning and language conflict in several parts of Asia and Europe, as well as thinking about invented languages and global English, diaspora Italian and notions of multiculturalism, to explore the dilemmas and propose new ways to think about language and identity and the notion of place. In contemporary discussions of language it appears that there is a duel between a discourse of rootedness to place, nation, ethnos and tradition compared to a cosmopolitan globalisation that sometimes imagines that all ties to place are superseded. I shall argue that we can trace the origins of this dichotomy to antiquity, though it has never been more prominent and widespread than today. The modern city is the locus of multiple identities and communication networks that are often apparently disconnected from the national hinterland of the urban territory. The talk will explore how a new sociology of communication, based principally in modern multilingual cities, but also technology facilitated in any place, scrambles notions of 'here' and 'now' and even of 'there' and 'then'; and prefigures a world of multilingualism that resembles in some ways the communicative world prior to the rise of language defined national states.

Mark Davies (JAV)

USING COCA AND WORDANDPHRASE-ACADEMIC FOR TEACHING AND LEARNING
ACADEMIC ENGLISH

The 450 million word Corpus of Contemporary American English (COCA) contains about 120 million words of academic texts, which is much more than any other publicly-available corpus (e.g. the BNC contains just about 20-30 million words of academic). As a result, the data from COCA allows us to look at academic English with detail that is not available anywhere else. In this presentation, I will provide many concrete examples of how the COCA data allows us to look at lexical, morphological, syntactic, and semantic phenomena of academic English – especially those features that are most useful for non-native speakers and writers of English.

In addition, I will discuss the COCA-based Academic Vocabulary List (AVL) that I and Dee Gardner released just a few months ago (see <http://www.academicvocabulary.info>). As we discuss in some detail in our 2013 article in *Applied Linguistics*, the AVL has many advantages over the Academic Word List developed by Coxhead (2000).

Finally, I will discuss WordAndPhrase-Academic (<http://www.wordandphrase.info/academic>), which provides language learners with a much more learner-friendly access to the COCA Academic data. Users can browse through the entire Academic Vocabulary List (including by word family) and see a wealth of information about each word – definition, frequency by domain (e.g. medicine, business, or law), the top 20-30 collocates, 200-300 re-sortable concordance lines, as well as synonyms and related words (all with extensive hyperlinks between these features). In addition, users can also input entire academic texts or compositions, and create customized lists of academic words from that text, as well as click on any word to see the full range of lexical information for that word, as just discussed.

In summary, these resources allow language learners to explore academic English in useful and powerful ways that were not possible even 3-4 years ago.

****

Panel. LINGUISTIC LANDSCAPE OF LATVIAN AND LITHUANIAN TOWNS: CULTURAL DISTINCTION AND LOCAL AUTHENTICITY

Chair: Ineta Dabašinskienė (Vytautas Magnus University at Kaunas, Lithuania)

Ineta Dabašinskienė, Aurelija Tamošiūnaitė, Laura Čubajevaitė, Vytauto Didžiojo universitetas / Vytautas Magnus University

LINGUISTIC LANDSCAPE OF RESORTS IN LITHUANIA

Dalia Masaitienė, Vytauto Didžiojo universitetas / Vytautas Magnus University

EXPLORING MULTILINGUALISM IN LITHUANIAN CITIES

Sanita Lazdiņa, Rēzekne University

LINGUISTIC LANDSCAPE AS A MARKER OF LANGUAGE VITALITY: A CASE OF LATGALIAN

Ilga Šuplinska, Rēzekne University

LINGVOTERRITORIAL DICTIONARY OF LATGALE: THEORY AND FUNCTIONALITY

The study of Linguistic Landscape (LL) is a rather new approach to analyse the multilingualism in urban contexts. The objects of LL research are written signs visible in public space. All the languages displayed in the public space are related to people, as LL focuses not only on signs, but on “how people interact with them” (Shohamy 2012: 538). The main interests of LL are to describe

the linguistic diversity, to look for systematic models used in presentations of this diversity, to identify motives, ideologies and power relations in the public space, to understand private and public, global and local interactions, and to analyse the relationship between languages, people, communities, identities, economics and politics.

Globalization and intensive mobility have different impact on cultural, social and political life of Latvian and Lithuanian regions and cities. Urban spaces provide opportunities to explore linguistic landscape and language vitality through the analysis of language presence, use and visibility. Intensive competition in the tourism sector opened up space for economic/ budget airlines that enabled almost everyone to travel around the world - a student or a pensioner. In their journeys travellers encounter various communication codes, signs, norms, and languages. Unfortunately, very little research attention has been paid to the LL links with the sector of tourism. The importance of linguistic signs as being a crucial factor for the communication between tourists and their travel destination will be discussed. Indeed, planning of linguistic signs in the area of services for tourists is important as it brings not only commercial, but also social benefit for both sides. This area of studies could serve for the development of language policies in business sector and also for the development of better marketing strategies.

The aim of this panel is to present the research of Linguistic Landscapes as a fairly new approach, analyzing different practices and policies of multilingualism in urban contexts of two Baltic countries. The Lithuanian contributions will mainly focus on different aspects of multilingual signs in the cities, emphasising correlation of linguistic diversity and city's identity. The main attention will be paid to the choices of language of various private enterprises and tourism sector, as well as the distribution of languages and their functions. The visibility and functionality of Slavic (Russian and Polish) and Germanic (English and German) languages will be analysed in the light of historical-political as well as economic contexts.

The Latvian part will focus on linguistic landscape to gain a better understanding of language ideologies with regard to minority languages. The discussion will concentrate on the role of the regional language of Latgalian in the linguistic landscape of the region of Latgale in Eastern Latvia. Two contributions will illustrate how the study of linguistic landscape can contribute to the understanding of the functions which are assigned to a minority language in the ethnolinguistic composition of a region and of the underlying language ideology.

****

Daiva Aliūkaitė, Vilniaus universiteto Kauno humanitarinis fakultetas

VIRTUALUSIS KALBINIS PEIZAŽAS: TARMŪ GRAFOLEKTAI

Sinchroniniai tarmių tyrimai pagrįsti sakytine tradicija. Nors tarmėtyros perspektyvos neatmeta rašytinės tarminės patirties, plg. senųjų raštų analizė pagrįsta ir tarminių faktų aiškinimu, tačiau, kaip rodo tyrimai (plg. LKI vydomus tarmių tyrimus), reikia pažymėti, kad tarminiai kodai pirmiausia asocijuojami su sakytiniu žodžiu, kasdiene komunikacija. Taigi XX amžiaus, XXI amžiaus pradžios lietuvių tarmėtyros diskursas, apimęs ir tradicinės dialektologijos, ir geolingvistikos, ir sociolingvistikos perspektyvas, daugiausia konstruojamas iš ištarto žodžio tyrimų.

Reikia pripažinti, kad sakytinio tarminio diskurso tyrimai atspindi tik dalį tarminės esaties, nes kalbinės tikrovės, žymėtos tarmiškumu, šiuolaikiniame pasaulyje yra kur kas daugiau nei galima tikėtis. Taigi šiuolaikinės tarminės rašytinės tradicijos analitinė peržiūra gali patikslinti ir išplėsti moderniosios tarmėtyros diskursą.

Kaip pažymi Markas Sebba, ortografinis „nukrypimas“ labiausiai įmanomas trijuose diskursuose: standartinės ortografijos ribas peržengia grafičių autoriai, reklamos (ir rinkodaros plačiaja prasme) diskurso kūrėjai ir elektroninės terpės komunikacijos dalyviai (plg. Sebba 2002). Vadovaujantis šia nuostata, apsispręsta patyrinėti tarminę rašytinę tradiciją virtualiajame kalbiniame peizaže. Reikia pabrėžti, kad besiformuoją lietuvių tarmių grafolektai jokiū būdu nevertinami iš ortografinių nukrypimų perspektyvos. Ši perspektyva atmetama pirmiausia todėl, kad į tarmių grafolektus žiūrima iš geolingvistikos pozicijų. Taigi pranešime, analizuojant www.zalia.zole.lt svetainėje publikuojamus tarminius tekstus, vertinama lietuvių tarmių grafolektų sklaida, vertė ir perspektyvos virtualiajame kalbiniame peizaže.

Teorinis pagrindas tiriamiesiems dalykams svarstyti yra Howardo Gileso, Richardo Y. Bourhiso, Donald M. Taylorio, Rodrigue'o Allardo, Réalo Landry'io įžvalgos dėl etnolingvistinio vitališkumo (plg. Giles, Bourhis, Taylor 1977; Allard, Landry 1986, 1994); Fumio Inoue kalbų rinkos vertės koncepcija (Inoue 1997, 2000). Taip pat reikšminga Anitos Sujoldžić studija, skirta kroatų dialektų vitališkumo tyrimams (2004). Dialekto (tarmės) grafolekto kategorija perimama iš Eriko Redlingo grožinio diskurso tyrimų (2004), šio analitinio instrumento reikšminiai aspektai tikslinami tiriamojoje pranešimo dalyje.

Diego Ardoino, Università di Pisa, Dipartimento di Filologia, Letteratura e Linguistica, Goethe-Universität Frankfurt am Main, Institut für Empirische Sprachwissenschaft

SLIEKKAS (Senosios LIetuvių Kalbos KorpusAS): TEORIJA IR PRAKTIKA

Projektas SLIEKKAS, kurio idėja kilo Frankfurto prie Maino Goethes universitete 2009 metų rudenį, yra senosios lietuvių kalbos multimodalinis, anotuotas ir referencinis tekstynas, sujungęs tris institucijas: Frankfurto prie Maino universitetą, Lietuvių kalbos institutą ir Pizos universitetą. Jo objektas yra rinktiniai rankraštiniai ir spausdinti senieji lietuviški tekstai nuo pirmųjų poterių, Martyno Mažvydo iki Kristijono Donelaičio. Projektas apima tekstų tekstologinę ir lingvistinę anotaciją, metainformaciją apie juos bei tekstams nagrinėti skirtą duomenų paieškos sistemą, veikiančią pagal įvairius lingvistinius kriterijus.

Siekiant atskleisti praktinę darbo SLIEKKE pusę, metaduomenys, vizualizacijos sistema ir paieškos įrankiai pranešime nedetalizuojami. Pranešime bus aptariamas suskaitmenintų tekstų parengimas tolesnei analizei, t. y. gramatinės informacijos automatinis generavimas ir jos panaudojimas tekstų anotavimui leksikografinė ir anotacine duomenų tvarkymo programa Toolbox (data management and analysis tool for field linguists). Pranešime taip pat pateikiami keli morfologinės anotacijos pavyzdžiai, kurių nagrinėjimas atskleidžia, kaip iš tikrųjų atrodo iš kelių skirtingų pakopų susidedanti anotacijos procedūra.

SLIEKKO tekstyno tikslas – visapusiškai ir nuodugniai ištirti vadinamosios senosios lietuvių kalbos laikotarpio tekstus, ypatingą dėmesį skiriant jų kalbai, kalbos variantams bei ypatybėms. Projekto metu pasiekti rezultatai, dalyvių nuomone, turėtų tiesi kelią tolesniems, panašiams ir ambicingesniems projektams ir padėti įgyvendinti dvi didžiausias diachroninės lituanistikos desiderata: senosios lietuvių kalbos gramatikos ir istorinio lietuvių kalbos žodyno rengimą.

Ingrida Balčiūnienė, Eglė Krivickaitė, Vytauto Didžiojo universitetas

LIETUVIŲ VAIKŲ IR VAIKIŠKOJI KALBA: PRIEŠ DVIDEŠIMT METŲ IR DABAR

Pastaruuju metu vis dažniau (tiek mokslinėje literatūroje, tiek žiniasklaidoje) minimas ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų kalbos skurdėjimas bei kalbos raidos sutrikimų

dažnėjimas išryškina pscholingvistinių tyrimų, galinčių objektyviai įvertinti kohortos efektą, būtinumą. Kitose šalyse atlikti tyrimai atskleidė per pastaruosius keliolika metų itin pablogėjusius mokyklinio amžiaus vaikų rašytinės kalbos gebėjimus panašios problemos nagrinėjamos ir lietuvių pedagogams skirtoje literatūroje. Vis dėlto, kalbant apie lietuvių vaikų kalbos (tikrą ar tariamą) skurdėjimą, reikėtų atsižvelgti ne vien į formaliojo ugdymo rezultatus, bet ir į įvairius kalbinius ir nekalbinius veiksnius, galinčius turėti įtaką bendrajai vaiko kalbos raidai.

Pirmuosius kalbinius įgūdžius vaikas įgyja šeimoje, nuolatos girdėdamas suaugusiųjų pokalbius ir pats juose dalyvaudamas. Būtent nuo kalbinės aplinkos kokybės priklauso vaiko ankstyvojo žodyno apimtis ir įvairovė, gramatikos sudėtingumas, pragmatiniai gebėjimai. Vėliau šios žinios plečiamos ir gilinamos, mokomasi rašytinės kalbos, tačiau išlieka ir šeimos kalbinės aplinkos poveikis. Taigi norint išsiaiškinti lietuvių vaikų kalbos pokyčius per pastarąjį dvidešimtmetį vertėtų pradėti nuo lyginamųjų ankstyvosios kalbos raidos tyrimų.

Šiame pranešime apžvelgiamos tipiškiausios kalbinės ypatybės, būdingos 1;7–3;7 vaikams ir su jais bendraujantiems suaugusiesiems. Nagrinėjami ir lyginami trijų lietuvių vaikų ilgalaikio stebėjimo tekstynai, sukaupti 1994 – 2010 m. Vytauto Didžiojo universitete: 1) 1994–1995 m. sukauptas mergaitės Rūtos kalbos tekstynas; 2) 2000–2002 m. sukauptas mergaitės Monikos kalbos tekstynas; 3) 2008–2010 m. sukauptas berniuko Eriko kalbos tekstynas. Analizuojama vaikų ir su jais bendraujančių suaugusiųjų kalbos produktyvumas (žodžių ir pasakymų skaičius vienodos trukmės įrašuose, vidutinis pasakymo ilgis (angl. mean length of utterance – MLU)) bei leksinė įvairovė (nominatyvinių kalbos dalių leksinių ir gramatinių formų įvairovė (angl. type/token ratio – TTR)).

Gauti rezultatai praplečia iki šiol atliktus ankstyvosios kalbos raidos tyrimus lyginamuoju aspektu ir leidžia daryti išvadas apie kohortos efektą lietuvių vaikų ir vaikams skirtoje kalboje.

Jurga Cibulskienė, Lietuvos edukologijos universitetas

RHETORICAL STRATEGIES IN EMPATHY DEVELOPMENT

In attempt to bridge political discourse and empathy development, a study was carried out to identify what rhetorical strategies socio-political groups use in order to develop understanding of the electorate. Metaphor, being one of the rhetorical strategies and the major focus of this study, in real-world discourse is increasingly becoming important in cognitive studies. In political discourse, metaphor is seen as an ideological tool of deliberate attempts to influence, persuade and manipulate people (Lassan 1995, 2011, Chilton 2004, Charteris-Black 2004, 2005). In this way politicians try to legitimize themselves or in other words, they try to establish themselves in a positive light by presenting evidence that they are charismatic leaders who are capable of running their country efficiently. Following Aristotelian classical rhetoric, legitimization in politics goes hand in hand with ethos, that is showing oneself as morally worthy; logos, that is supporting/having reasonable arguments; and pathos, that is being able to arouse the audience's empathy or, in other words, to affect the electorate's emotions. This study focuses on the third element of classical rhetoric pathos by analysing how Lithuanian socio-political groups attempt to arouse empathy through metaphors while conceptualizing economic and financial crisis. The findings indicate that metaphor is particularly prone to arouse empathy (pathos) when politicians attempt to persuade the electorate in the righteousness of their political activities and capabilities. The conceptual metaphors of FORCE, ILLNESS, JOURNEY, etc. are employed to affect the electorate's feelings. Moreover, metaphor does not stand alone as a rhetorical strategy to arouse empathy – it is supported by other rhetorical strategies. Thus, the study focuses on the following strategies: repetition, frequency of metaphors, irony, allusion, development of different metaphor scenarios, novel vs. conventional metaphorical expressions, charged metaphorical expressions, contextual means, etc.

Thus, socio-political groups turn to metaphors because they arouse emotions that guide what we think and how we think. The vivid image words create a sense of intimacy centred on the sharing of emotions. Also, political leaders use metaphors to enhance the perceived greatness of the speaker, to reassure the audience, or in contrast, to increase anxiety or raise anger, in other words, to legitimize themselves and delegitimize the others.

References:

- Charteris-Black J. (2005). *Politicians and Rhetoric: The persuasive power of metaphor*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Chilton, P. (2004). *Analysing Political Discourse: Theory and Practice*. London: Routledge.
- Hart, C., 2010. *Critical Discourse Analysis and Cognitive science. New Perspectives on Immigration Discourse*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Lakoff, G., Johnson, M. (1999). *Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought*. New York: Basic Books.
- Lassan, E., 2011. – Лассан, Э., *Лингвистика ставит диагноз...* Vilnius: Vilnius University.
- Mussolf A. (2004). *Metaphor in political discourse: Analogical reasoning in debates about Europe*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Semino E. (2008). *Metaphor in discourse*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Scorzynska, H., Deignan, A., 2006. Readership and purpose in the choice of economics metaphors. *Metaphor and Symbol*, 2(12), 87–104.

Nida Burneikaitė, Vilniaus universitetas

IT-TYPE DIRECTIVES IN LINGUISTICS MA THESES: ENGAGING THE READER AND POSITIONING THE WRITER

It is generally agreed that anticipatory it-clauses with subject in extraposition (such as *It is interesting...*, *It should be noted...*) are an important metadiscourse component of academic texts which helps to create interpersonal relations between the writer and the reader. Because of this function, they are often referred to as it-type directives (Hyland 2002). Different scholars seem to emphasize different aspects of interpersonal uses of it-clauses and focus on different discourse participants. On the one hand, it-clauses are considered to have the capacity to involve the reader in the discourse process (Mauranen 1993) and help the writers to highlight or downplay the presence of their readers in the text (Hyland 2002). On the other hand, it-clauses are regarded as a means of positioning the writer as detached and objective (Hewings and Hewings 2002) or as a way of reporting the stance of the writer (Biber et al 2000). However, some scholars maintain that it-clauses function simultaneously at writer-level and reader-level: they allow the writer to present a depersonalized opinion and indicate to the reader that it should be perceived as objective and unquestionable (Carter and McCarthy 2006); they also allow the writer to encode an evaluation which then influences how the subsequent clause is to be interpreted (Hunston and Sinclair 2000). In this study, it-type directives are treated as participant-oriented metadiscourse markers which simultaneously involve both the reader and the writer in the discourse process. The framework used here integrates the concepts of reader engagement and writer stance and allows us to look at it-clauses from these two different, yet overlapping, perspectives. This paper analyses interpersonal functions of it-type directives in 80 Linguistics MA theses written in English L1 and L2. It has been found that it-type directives are used to address the readers and instruct them to process discourse by performing four types of acts: textual, speech, research and cognitive. At the same time, it-type directives are used to position the writer by expressing three kinds of evaluative meanings: emphasis, mitigation and attitude. In the conference paper, the dual function of it-type directives

will be discussed in detail and illustrated by examples from the MA theses under investigation. The frequencies of different types of it-type directives in L1 and L2 English texts will be compared.

Aurelija Čekuolytė, Lietuvių kalbos institutas

CONSTRUCTING YOUTH IDENTITIES: ANALYSIS OF LINGUISTIC AND SOCIAL BEHAVIOUR AMONG VILNIUS ADOLESCENTS

In this presentation I show examples from the ethnographic sociolinguistic study of Vilnius youth language and social relations. For 8 months I have been observing (and so some extent participating in) the school life of three 8th grade classes (14–15 year old pupils) in a secondary school in Vilnius. During the course of the fieldwork I have been examining the practices that the pupils engage in in order to find out which linguistic practices (slang, swearwords, linguistic features belonging to other languages than Lithuanian or the absence of the before-mentioned linguistic practices) cluster with which non-linguistic practices (behaviour in and outside classroom, smoking etc.). In other words, from the stylistic practice approach I have examined how the above mentioned linguistic and non-linguistic practices are being connected in meaningful relationships and hereby how these practices are being employed by adolescents to construct diverse youth identities. The identities that are available to adolescents go beyond traditional demographic categories, such as gender and social class, and encompass many ways of being in the social order.

The data consists of interviews with the pupils, audiotaped recordings of certain pupils completing the given task, recordings of adolescents' spontaneous speech as well as the fieldnotes.

Liucija Černiuvienė, Vilniaus universitetas

J. P. VINAY IR J. DARBELNET VERTIMO STRATEGIJOS (1958 M.): DABARTIES PERSPEKTYVOS

1958 m. prancūzų mokslininkai J. P. Vinay ir J. Darbelnet veikale „Stylistique comparée du français et de l'anglais“ išskyrė septynias vertimo strategijas (skolinys, kalkė, pažodinis vertimas, transpozicija, moduliacija, ekvivalentiškumas, adaptacija), kurios išliko aktualios iki mūsų dienų. Šie mokslininkai nuolat cituojami, jų strategijos ne tik aptarinėjamos, jomis remiamasi analizuojant vertimus ar verčiant. Tačiau šių strategijų sąmoningo ar nesąmoningo taikymo ar taikymo atsisakymo suvokimas gerokai pakito per keturiasdešimt metų, ypač jei turėsime galvoje, kad J. P. Vinay ir J. Darbelnet kūrė savo teoriją iš esmės neanalizuodami konteksto svarbos, remdamiesi veikiau lingvistiniu lygmeniu. Šiandien kai kurių šių strategijų tyrimų laukas labai išsiplėtė, jos tapo atskiru vertimo mokslo objektu (adaptacija), kai kurios, priešingai, tapo tiesiog visuotinai priimtos kasdieniame vertėjo darbe vertimo transformacijos (transpozicija, moduliacija).

Paties vertimo mokslo terminija nėra nusistovėjusi, vienas ar kitas terminas skirtingų mokslininkų gali būti vartojamas skirtingomis reikšmėmis. J. P. Vinay ir J. Darbelnet vartoja sąvokas „skolinys“, „kalkė“ ar „pažodinis vertimas“ kiek neįprastomis reikšmėmis, tad svarbu išsiaiškinti ir nepainioti tam tikrų svarbių sąvokų. Pavyzdžiui, pažodinio vertimo sąvokos, turinčios neigiamą reikšmę, ir J. P. Vinay ir J. Darbelnet pasiūlytos vertimo strategijos, kuri nieko bendra su mūsų dienomis vartojamu pasakymu „pažodinis vertimas“ neturi.

Kadangi J. P. Vinay ir J. Darbelnet vertimo strategijos labai dažnai minimos daugelio vertimo teoretikų, o jų veikalo „Stylistique comparée du français et de l'anglais“ leidimas Prancūzijoje pakartotas ir 2013 m., yra svarbu suvokti, ką konkrečiai savo strategijomis įvardijo J. P. Vinay ir J. Darbelnet ir kaip mes jas galime taikyti šiandien, vienomis gal pasiremami tokiais, kokios jos

buvo pasiūlytos mokslininkų, kitas gal adaptuodami pagal gerokai į priekį pažengusį vertimo mokslą.

Laura Čubajevaitė, Vytauto Didžiojo universitetas

A MULTIETHNIC AND MULTILINGUAL ISLAND IN KAUNAS: A CASE STUDY

Kaunas is considered to be one of the most Lithuanian cities in Lithuania as compared to other major cities, such as Vilnius or Klaipėda. Though it is true to some extent, the emphasis of this presentation will be on the other side of Kaunas which is multiethnic and multilingual.

I will present the results of the research carried out under the project Language Use and Ethnic Identity in Lithuanian Cities (2007-2009) that aimed at investigating languages used at home in Lithuanian cities: Vilnius, Kaunas and Klaipėda. The research surveyed 8-10 year old schoolchildren to find out their language proficiency, attitudes, choice, etc.

Some researchers (Čiubrinskas, 2008, Fishman, 1999, Skutnabb-Kangas, 1999) note that ethnicity issue is a more important issue for minority groups. The focus of this presentation is on multilingual children of various ethnicities, studying at the only Kaunas' school with Russian as the instructional language. In order to get some longitudinal data, these children were surveyed with the same questionnaire for the second time five years later, i.e. in 2012. An additional survey with elder children (11-18 years old) was carried out at this school to more deeply investigate children's ethnic identity as it is achieved only in late adolescence (Erikson 1968, Phinney 1989).

The survey sought to explore young children's ethnic identity and their reported most often used home language. The relationship between home language/languages and ethnic identity was highlighted, as language is one of the multiple ethnic identity markers (Dorian, 1999). To find out language preferences and vitality we analysed which languages children claimed they used to speak to different interlocutors, which languages they knew, which languages they preferred and wanted to study (Ramonienė&Extra, 2011).

The presentation will demonstrate how these bilingual/multilingual children identify themselves, whether the issue of ethnicity is clear and important to them, what is their commitment to a particular ethnic group and what are their linguistic preferences and how the children's attitudes to languages and their ethnic identity changed in 5 years' time.

Edwige Dugas, Université Charles de Gaulle-Lille 3

THE PRAGMATICS OF MORPHOLOGICAL NEGATION: PEJORATIVE AND EUPHEMISTIC USES OF THE PREFIX NON- IN FRENCH

In French, the prefix non- can attach to nominal bases to form nouns; examples of such lexemes include non-événement ('nonevent'), non-musique ('non-music'), non-voyant ('visually handicapped') or non-démocratie ('non-democracy'). Although the basic meaning of non- is negation, it seems that in these types of lexemes it can carry an additional flavor, which can be pejorative or euphemistic. Hence I assume that non- can both enrich the lexicon, since it is a prefix, but also serve pragmatic purposes. This latter point is the very topic of my communication. For example, a speaker which is not interested in religious matters might speak of the election of Pope Francis as a non-événement ('non-event'), in order to convey the idea that the fact that a new Pope has been appointed is not worth being called an événement ('event'). Or an experienced musician who listens to a very bad concert performed by an amateur may describe his music as a non-musique ('non-music'). This is what I call the pejorative use of non-, where the speaker expresses

his disapproval. The euphemistic use of non-, in its turn, comes into play when the speaker tries to “soften” his speech. This is for instance the case when one talks of a blind person as a non-voyant (‘visually handicapped’) instead of simply calling him an aveugle (‘blind person’), or when one refers to North Korea as a non-démocratie (‘non-democracy’) because one does not want to call this country a dictature (‘dictatorship’) as this latter term is perceived as being too harsh or non-politically correct. The authors which have dealt with morphological negation with non- in French (Gaatone 1971 and 1987, Di Sciullo & Tremblay 1993 and 1996, among others) or in English (Zimmer 1964, Algeo 1971, Bauer 1983, Horn 1989) have pointed out these discursive effects of non- negation. In this communication, I set myself the aim of furthering their intuitions through the use of a wide range of data extracted partially automatically from the Internet and make use of the discursive contexts in which these lexemes occur. This way, I hope to provide a renewed analysis of the pragmatics of lexemes prefixed by non- in French.

References:

- Algeo J. 1971. “The Voguish Uses of Non”. *American Speech*, 46 (1/2), 87-105.
- Bauer L. 1983. *English Word-formation*. Cambridge University Press.
- Di Sciullo, A. M., and M. Tremblay. 1993. “Négation et interfaces”. *Toronto Working Papers in Linguistics* 12 (1), 75-89.
- Di Sciullo, A. M., and M. Tremblay. 1996. “Configurations et interprétation: Les morphèmes de négation”. *Recherches linguistiques de Vincennes* (25), 27–52.
- Gaatone, D. 1971. *Étude descriptive du système de la négation en français contemporain*. Librairie Droz.
- Gaatone, D. 1987. “Les préfixes négatifs avec les adjectifs et les noms verbaux”. *Cahiers de lexicologie* 50 (1), 79–90.
- Horn, L. R. 1989. *A natural history of negation*. University of Chicago Press, Chicago.
- Zimmer, Karl Ernst. 1964. *Affixal Negation in English and Other Languages: An Investigation of Restricted Productivity*. Linguistic Circle of New York.

Kinga Geben, Vilniaus universitetas

KALBINĖ SITUACIJA LIETUVOS LENKŲ ŠEIMOSE

Atliktų projektų „Sociolingvistinis Lietuvos žemėlapis: miestai ir miesteliai“ (2010-2012) ir „Miestai ir kalbos“ (2007-2009) duomenys leidžia apibendrinti Lietuvos miestuose gyvenančių lenkų atsakymus ir analizuoti jų kalbinės savimonės išraiškas (plg. Geben 2010). Kiekybinio tyrimo metu Lietuvos miestuose apklausti 296 lenkai, jų pateiktų duomenų pagrindu apžvelgiama kalbinė situacija lenkų šeimose. Pastebimi tam tikri skirtumai kalbinių nuostatų tarp sostinės ir mažesnių miestų gyventojų (plg. Geben, Ramonienė 2011, Daukšas 2008). Pranešime apibendrinami 35 giluminiai interviu surinkti dviejų sociolingvistinių projektų metu. Ypač vyriausiosios kartos atstovai (virš 58 metų) rodo didelį prierašumą lenkų kalbai. Lenkų kalba turi jiems simbolinę vertę, su šia kalba jaučia gilesnį emocinį ryšį (plg. Karaš 2001). Visi kokybinių duomenų pateikėjai teigė, kad lenkų kalbos išlaikymas leidžia palaikyti artimesnius šeimos ryšius. Keliami tyrimo klausimai: kokie veiksniai lemia kalbos išlaikymą ir kalbos kaitą Lietuvos lenkų šeimose? Kokios yra Lietuvos lenkų nuostatos tarmės ir bendrinės kalbos atžvilgiu?

Literatūra:

- Geben K. (2010) Vilniaus lenkų kalbinė savimonė, daugiakalbystė ir tapatybė. In M. Ramonienė (red.) *Miestai ir kalbos*. Vilnius: Vilniaus universitetas, p. 153–173;

- Daukšas D. (2008) Pase įrašytoji tapatybė: Lietuvos lenkų etninio/ nacionalinio tapatumo trajektorijos. *Lietuvos etnologija* 8, p. 57–72;
- Karaś H. (2001) O sytuacji języka polskiego na obszarze smółwieńskim na Litwie. *Prace Filologiczne* 46, p. 265–292;
- Ramonienė M., Geben K. (2011) Особенности языкового поведения литовских поляков. Диаспоры (1). Moskva: Natalis, p. 86–120.

Svetlana Gorokhova, St Petersburg State University

THE EFFECT OF WORD FREQUENCY IN LEXICAL SELECTION: A CORPUS STUDY OF RUSSIAN SPEECH ERRORS

Although frequency is widely used as an explanatory mechanism by cognitive linguistic theories, the available experimental data on the role and the locus of the frequency effect in lexical selection are controversial. While many authors argue that the frequency effect is located at the stage of accessing phonological forms rather than the semantic lemma level, there is some evidence to suggest that lexical selection at the semantic level is also affected by word frequency.

One of the ways to investigate the role and locus of the frequency effect in word retrieval is to compare the frequencies of the target and substitute words in semantic substitution errors that occur in normal speech. The paper presents the results of a corpus analysis of 1227 spontaneously produced Russian speech errors (slips of the tongue) when a speaker substitutes a semantically related error noun for the target noun. The errors were collected by tape-recording and digitally recording everyday conversations, telephone conversations, and live TV and radio programs such as talk shows and interviews. I used word frequency measures from the Russian National Corpus to analyze the target-error pairs in terms of target and error word frequencies.

The results show that higher-frequency nouns tend to substitute for lower-frequency semantically related nouns. Moreover, there is a very significant positive correlation between target and error frequency values, indicating that target word frequency affects the outcome of the error: to succeed in competition with a target word, a semantically related word requires a higher frequency of occurrence in language use. The data suggest that probabilistic information about lexical units may be available at earlier stages of word retrieval such as the stage of semantic lemma retrieval. Thus, the word frequency effect appears to play a role throughout the process of lexical selection. This finding runs counter to the claim that frequency is coded only at the lexeme (phonological encoding) level and provides support for the hypothesis that words' abstract representations compete for selection and that word frequency (the supposed correlate of the degree of cognitive entrenchment) is one of the factors which determine the outcome of the competition.

Jonė Grigaliūnienė, Vilniaus universitetas

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE WORD RIGHT IN NATIVE AND NON-NATIVE SPEECH: A CASE OF LITHUANIAN LEARNERS OF ENGLISH

Recently due to the availability of spoken learner corpora there has been a growing interest in the study of learner speech compared with native data (Aijmer 2004, 2009, 2011, De Cock 1998, 2000, 2002, 2003, 2004, 2007, Mauranen 2004, Mukherjee, 2009). The present paper deals with the speech of the Lithuanian learner of English, which still remains very little researched (Grigaliūnienė & Juknevičienė 2011).

Spoken language, various conversational routines reflect the historically shaped value systems, attitudes and ways of thinking. The paper looks into the status and examines the use of the word RIGHT, which is arguably one of the most interesting culture-specific words (Wierzbicka 2006: 61) in the English language. Despite the increasing research in the field of cultural key concepts, little is known about the difficulties learners of English face when mastering such culture-specific concepts and words. Thus the aim of the paper will be to compare the use of the word RIGHT by native speakers of English and the Lithuanian learners of English in order to identify similarities and differences between the two groups and to find out whether the usage of this culture-specific word presents any difficulties for the Lithuanian learners of English.

The data for the research comes from two spoken corpora: the LOCNEC (the Louvain Corpus of Native English Conversation) for native speaker data and the LINDSEI-LITH (Lithuanian component of the Louvain International Database of Spoken English Interlanguage), the compilation of which has just ended at the Department of English Philology of the University of Vilnius, for the study of the Lithuanian learner of English speech. The corpus-based study involves both quantitative and qualitative research methods. The corpora were analyzed with the computer software WordSmith Tools (version 5) to retrieve all the occurrences of the word Right in both corpora. The quantitative analysis of the data will be supplemented by a qualitative analysis, which will investigate the most typical uses of the word RIGHT in native speaker and learner corpora.

The preliminary data from the research shows that in comparison to native speakers the Lithuanian learners of English have their own specific patterns and purposes of using the word RIGHT in their speech. The paper will concentrate on some major differences between native speakers' and learners' use of the word RIGHT. Thus, for example, the analysis shows that the phrase "that's right" which is very frequent in the native speaker corpus does not appear in the Lithuanian learner of English corpus. The paper also looks at the specific use of the discourse marker RIGHT in the Lithuanian learner corpus and will try to account for the differences between the native speaker and the learner use. The findings of the study give us a picture of the problems students have in using the word RIGHT and help to answer some of the questions raised about the cultural underpinnings of the word RIGHT.

References:

- Aijmer, Karin (2004) "Pragmatic markers in spoken interlanguage". In Cay Dollerup (ed.) *Worlds of Words. A Tribute to Arne Zettersten*. Special issue of *Nordic Journal of English Studies* 3(1): 173-190.
- Aijmer, Karin (2009) "'So er I just sort I dunno I think it's just because...': A corpus study of I don't know and dunno in learners' spoken English". In Andreas H. Jucker, Daniel Schreier & Marianne Hundt (eds) *Corpora: Pragmatics and Discourse. Papers from the 29th International Conference on English Language Research on Computerized Corpora (ICAME 29)*, Ascona, Switzerland, 14-18 May 2008 (pp. 151-168). Amsterdam: Rodopi.
- Aijmer, Karin (2011) "Well I'm not sure I think... The use of well by non-native speakers". *International Journal of Corpus Linguistics* 16(2): 231-254.
- De Cock, Sylvie (1998) "A recurrent word combination approach to the study of formulae in the speech of native and non-native speakers of English". *International Journal of Corpus Linguistics* 3(1): 59-80.
- De Cock, Sylvie (2000) "Repetitive phrasal chunkiness' and advanced EFL speech and writing". In Christian Mair & Marianne Hundt (eds) *Corpus Linguistics and Linguistic Theory. Papers from the Twentieth International Conference on English Language Research on Computerized Corpora (ICAME 20) – Freiburg im Breisgau 1999* (pp. 51-68). Amsterdam & Atlanta: Rodopi.
- De Cock, Sylvie (2002) "Pragmatic prefabs in learners' dictionaries". In Anna Braasch & Claus Povlsen (eds) *Proceedings of the Tenth EURALEX International Congress, EURALEX 2002*, Copenhagen, Denmark, August 13-17 2002, Volume II (pp. 471-481). Center for Sprogteknologi.

De Cock, Sylvie (2003) Recurrent Sequences of Words in Native Speaker and Advanced Learner Spoken and Written English. A Corpus-driven Study. Unpublished PhD Thesis. Université catholique de Louvain.

De Cock, Sylvie (2004) "Preferred sequences of words in NS and NNS speech". Belgian Journal of English Language and Literatures (BELL), New Series 2: 225-246.

De Cock, Sylvie (2007) "Routinized building blocks in native speaker and learner speech: Clausal sequences in the spotlight". In Mari Carmen Campoy & María José Luzón (eds) Spoken Corpora in Applied Linguistics (pp. 217-233). Bern: Peter Lang.

Grigaliūnienė, J. & R. Juknevičienė. 2011. Formulaic language, learner speech and the spoken corpus of learner English LINDSEI-LITH. Žmogus ir žodis vol. 13 no. 3, 12-18.

Mauranen, A. 2004. Spoken corpus for an ordinary learner, In How to Use Corpora in Language Teaching, J. M. Sinclair (ed.), 89-105. Amsterdam: John Benjamins.

Mukherjee, Joybrato (2009) "The grammar of conversation in advanced spoken learner English: Learner corpus data and language-pedagogical implications". In Karin Aijmer (ed.) Corpora and Language Teaching (pp. 203-230). Amsterdam: John Benjamins.

Wierzbicka, A. 2006. English: Meaning and Culture. Oxford: Oxford University Press.

Aurelija Griškevičienė, Vilniaus universitetas

GRAMATINĖ INFORMACIJA DVIKALBIUOSE ŽODYNUOSE SU VERČIAMĄJA LIETUVIŲ KALBA

Pranešime nagrinėjama dvikalbiuose žodynuose prie lietuvių kalbos ekvivalentų teiktina gramatinė informacija ir jos teikimo būdai. Ši tema palyginti nauja, nes didžioji dauguma iki šiol išleistų dvikalbių žodynu su verčiamąja lietuvių kalba yra skirti vartotojui lietuviui, o į vartotojų, kuriems lietuvių kalba yra svetimoji, poreikius neatsižvelgiama ir jokia papildoma informacija apie lietuvių kalbos ekvivalentus dažniausiai neteikiama. Jei papildoma informacija teikiama, tai tik minimali – kirčiuojami lietuvių kalbos ekvivalentai, viename kitame dvikalbiame žodyne nurodoma ir lietuviškų ekvivalentų kuri nors gramatinė savybė, pavyzdžiui, veiksmažodžių valdymas. Taigi lietuvių kalbą aktyviai (kalbėjimui ir rašymui) norintis vartoti nelietuvis vartotojas tam, kad sužinotų lietuvių kalbos žodžių gramatinės ypatybes, turi naudotis kitais žodynais ir papildomais šaltiniais. Vilniaus ir Oslo universitetų leksikografų rengiamame „Norvegų-lietuvių kalbų žodyne“ (apie 47 000 antraštinių žodžių) bene pirmą kartą labiau atsižvelgiama ne tik į lietuvių vartotoją, bet ir į vartotoją, kuriam lietuvių kalba yra svetimoji (norvegų), interesus ir teikiama įvairi gramatinė (fonologinė, morfologinė, sintaksinė) bei semantinė informacija ne tik apie norvegų kalbos lemas, bet ir apie lietuvių kalbos ekvivalentus. Atrenkant šiame dvikalbiame žodyne teikiamą gramatinę informaciją redaktoriams teko ieškoti kompromisų siekiant ir kuo išsamiau atspindėti lietuviškų ekvivalentų gramatinės savybes, ir atsižvelgti į žodyno patogumą vartoti: neperkrauti žodyno straipsnių papildoma informacija, atrinkti ir teikti tik tą informaciją, kuri pati aktualiausia lietuvių, kaip svetimšios kalbos, vartotojui. „Norvegų –lietuvių kalbų žodyne“ teikiama ši informacija apie norvegų kalbos lemu lietuviškus ekvivalentus: vi si ekvivalentai kirčiuojami, nurodomas tiesioginis negalininkinis veiksmažodžių valdymas, nurodomas prielinksnių valdomas linksnis, nurodomas skirtumas tarp kartotinių ir momentinių veiksmažodžių žyminčių veiksmažodžių, teikiama veiksmažodžių perfekto priešdėliai, žymimi maži žyminės reikšmės žodžiai, daiktavardžio skaičius nurodomas tada, kai skiriasi nuo antraštinio žodžio skaičiaus, kalbos dalis prie ekvivalentų nurodoma, kai skiriasi nuo antraštinio žodžio kalbos dalies, prie tautybes, profesijas ir pan. žyminčių daiktavardžių teikiama ir vyriškos, ir moteriškos giminės galūnė. Lietuvių kalbos ekvivalentų gramatinės savybės dažnai iliustruojamos pavyzdžiuose.

APPLYING CROWDSOURCING TO CORPUS DEVELOPEMNT: A CASE STUDY

The rapid development of Natural Language Processing and Machine Learning technologies call for an increasing amount of annotated corpora in various subfields of linguistics and pose challenges to the traditional isolated approach to annotating corpora. To meet such challenges several recent experiments have been conducted successfully on crowdsourcing simple annotation tasks. Such experiments point to a direction in which massive-scale projects may leverage ordinary web users' linguistic knowledge and judgment to perform tasks that may previously prove too cost prohibitive. This study examines the feasibility of such crowdsourcing approach and report an on-going project to apply crowdsourcing technologies to the annotation of functional/semantic information. We developed a web-based annotation platform hosted in a cloud-based structure for computational processing and analysis. To encourage web users to participate, we developed a game-like interface and ask people to make judgment on the linguistic functions of phrasal groups randomly taken from thirteen selected texts. The linguistic functions are based on the linguistic framework of Systemic Functional Linguistics with some of the terms simplified for better illustration. The results collected from the users have proven to be surprisingly patterned and reveal interesting functional structures in the texts, some of which are not foreseen by expert analysis on the texts. Such an experiment provides insight into how crowdsourcing may be employed in corpus linguistics as an effective means to complement expert judgment.

Kristina Jakaitė-Bulbukienė, Vilniaus universitetas

VOKIETIJOJE GYVENANTYS LIETUVIAI: TAPATYBĖ IR KALBA

Pranešime analizuojama naujųjų (emigravusių apie Nepriklausomybę ir po jos) Vokietijos emigrantų sociolingvistinė situacija. Iškeltos prielaidos grindžiamos 10 kokybinių giluminių pusiau struktūruotų interviu, kurie buvo atlikti su respondentais, gyvenančiais Vokietijoje, Miunchene ir Brėmene ar netoli šių miestų. Taip pat remiamasi 164 kiekybinių apklausų duomenimis. Šie interviu ir apklausos buvo atliktos vykdant projektą „Emigrantų kalba“ (projekto vadovė prof. dr. Meilutė Ramonienė, vykdančioji institucija – Vilniaus universitetas, rėmėjas – Valstybinė lietuvių kalbos komisija, projekto trukmė 2011–2013 m.).

Iki šiol lietuvių emigrantais labiau domėjosi sociologai ir antropologai, o kalbinė šio reiškinių pusė tyrinėta mažiau. Šio pranešimo tikslas – išanalizuoti emigrantų tautinės, kultūrinės ir kalbinės tapatybės bei kalbinio elgesio sąsają, išsiaiškinti, kiek stiprus yra naujųjų emigrantų etnolingvistinis gyvybingumas, įžvelgti tendenciją, ar šios bangos emigrantai išlaikys lietuvių kalbą šeimoje.

Aiškinamasi, kuo šios bangos emigrantai jaučiasi esą, kas jie – lietuviai / Vokietijos lietuviai / vokiečiai / europiečiai / pasaulio piliečiai? O gal per pusę, gal jų tapatybė mišri lyg mozaika:

„nu šiaip aš lietuvė, visą laiką visur visur visą laiką lietuvė esu, bet aš su... bet aš manau, kad aš esu vis tiek maišyta tokia lietuvė jau dabar kažkaip... Vokietijos lietuvė jau... <...> Kartais jaučiuosi europietė, nors anksčiau galvojau, kad čia yra šiaip toksai, tokia sąvoka, kuri iš tikrųjų neegzistuoja, bet aš turiu ir draugų, kurie panašiai užaugę kaip aš, tada šiaip sakyti, kad esi, kad yra toksai europietiškas, ne europietiška tautybė, bet...“ (Moteris, 27 m., 17 m. gyvena ne Lietuvoje)

Taip pat analizuojama, kiek emigrantai sieja save su Lietuva ir su gyvenamąja šalimi, su gyvenamojoje šalyje gyvenančiais lietuviais, kuri kultūra jiems artimesnė. Pranešime svarstoma, kokios yra bendros tendencijos, nuo kokių veiksnių labiausiai priklauso tapatybės išlaikymas, raida: nuo laiko, pragyvento svečioje šalyje, nuo laiko ir amžiaus, kada buvo emigruota, nuo emigracijos

priežasčių, nuo išsilavinimo, nuo amžiaus, nuo lyties ar nuo pačios svečios šalies.

Taip pat pranešime svarstoma, kiek tapatybė lemia kalbos išlaikymą ar kalbos pasikeitimą šeimoje, ypač atkreipiamas dėmesys į šeimas, kurios turi vaikų iki 18 metų. Analizuojama, kurios kalbos dažniausiai vartojamos šeimoje, ar jų apsisprendimas kalbėti viena ar kita kalba apgalvotas, ar spontaniškas, kiek jie deda pastangų norėdami savo apsisprendimą dėl kalbos realizuoti:

„[Vaiką leidom į darželį] Virš trijų metų. Mes sąmoningai norėjom, kad vėliau leisti, kad nebūtų dominuojanti kalba vokiečių kalba ir aš labai jaudinausi, nes turėjau tokią teoriją <...> jeigu vaikas auga dvikalbėj ar trikalbėj aplinkoj, aišku, tai gerai mąstymui, gerai pasaulėžiūrai.. bet jisai ee.. kaip asmenybė nejaučia, taip.. nesitapatina nei su viena kultūra. Jis nejaučia eeeemmm artumo nei vienai iš tų dviejų ar trijų kultūrų. Ir tai man buvo košmaras, kai aš galvojau, kad vaikas ir bus tokia asmenybė tarp dangaus ir žemės, nebus tvirtumo psichologinio.“ (Moteris, 35 m., 5 m. gyvena ne Lietuvoje)

Suprantama, bendros kalbos pasirinkimo ir vartojimo tendencijos nėra būdingos apskritai visoms emigravusioms šeimoms, nes skiriasi daugybė veiksnių: šeimos tautinė ir kalbinė sudėtis, emigracijos laikas, ar visi šeimos nariai emigravę, narių skaičius ir pan., tačiau ieškoma tam tikrų bendrų bruožų, atkreipiamas dėmesys į kalbos, kuri nėra gimtoji nė vienam iš sutuoktinių (anglų, vokiečių ir kt.) vartojimą.

Robin Yang, Zhang Bennan, The Open University of Hong Kong

DEVELOPMENT OF PUTONGHUA TESTING IN POSTCOLONIAL HONG KONG

On 1 July 1997, Hong Kong, which had been a British colony, became the Hong Kong Special Administrative Region (HKSAR) of the People's Republic of China (PRC). The political transition has had a major effect on Hong Kong society, including its language education. After the change of sovereignty, a formal policy of 'bi-literacy and tri-lingualism' was instituted to reflect better the political situation and the future direction of Hong Kong. Tri-lingualism refers to Cantonese, English and Putonghua – the three spoken language varieties; and bi-literacy refers to English and Chinese, reflecting the fact that Cantonese and Putonghua (Mandarin Chinese) have essentially the same written form.

Putonghua is the official language in Mainland China. In Hong Kong, Cantonese is the most common spoken Chinese dialect, and Putonghua had only limited use and low status there prior to the handover of the territory to China. However, since 1997, Putonghua has been playing an important role in Hong Kong society, as can be seen in the policy decision to introduce the language into the school curricula and its much wider public adoption. In line with the important changes in language education and the linguistic environment, assessment for Putonghua proficiency, particularly public tests and examinations, have developed significantly in Hong Kong.

The number of candidates who have sat Putonghua tests and examinations in Hong Kong has grown rapidly. For example, in 1996, when it was first conducted there, only 141 candidates took the National Putonghua Proficiency Test (Putonghua Shuiping Ceshi, PSC). However, this number increased annually; and, in 2012, the figure reached more than ten thousand – about 70 times the number in 1996. Over the period up to 2012, totally more than 85,000 candidates had taken the PSC.

Given the tremendous growth of interest in, and provision for, Putonghua testing, this study surveys the development of Putonghua assessment and discusses the content and format for different Putonghua tests conducted in Hong Kong. It also addresses some key issues, e.g. the criterion used in the tests for standard and localized Putonghua, combining Putonghua with the Chinese subject in the examination for Hong Kong Diploma of Secondary Education, to enhance our understanding of the nature and process of Putonghua testing in this setting, and new challenges and the possible

direction for further development, given that its dramatic growth in the postcolonial Hong Kong is likely to continue.

Violeta Kalėdaitė, Vytauto Didžiojo universitetas

SPECIFICITY OF VERBAL FORMS IN A MODAL EXISTENTIAL WH-CONSTRUCTION

In his recent research on modal existential wh- constructions (or MECs) in the world's languages, Šimík (2011) mentions Lithuanian among the 27 languages where this structure is attested. The Lithuanian MEC is an existential sentence type containing (i) a form of the existential verb *būti* 'be', (ii) the wh-word, and, typically, (iii) the infinitive (cf. Rappaport 1986 and Babby 2000 for Russian). The type is attested both in positive and negative forms: *Tiesą sakant, yra kuo džiaugtis, nes knygos pareikalavimas kyla .../ Kojos nėra kur pastatyti!*

The paper focuses on one language-specific aspect of the construction, i.e. the verb form following the wh-word. Šimík (2011:45) claims that MECs in all languages are predominantly non-indicative; thus according to the grammatical mood a language uses in MECs, three groups can be distinguished: (1) those that accept infinitive, (2) those that use subjunctive and (3) those that accept infinitive and subjunctive.

According to our data, Lithuanian seems to belong to a distinct group, which allows the use of infinitives, participles, as well as subjunctive and indicative verb forms. Viewed from this perspective, the Lithuanian data present a counterexample to the cross-linguistically attested modality of circumstantial possibility expressed by MECs – indicative verb forms convey not possibility, but generic or habitual modality. It seems that the Lithuanian MEC which employs subjunctive/ infinitival/ participial and indicative forms may be unique, cf.: *Nėra (yra) kas ją prižiūrėtų* (subjunctive) 'There is no one/there is somebody to look after her'; *Nėra (yra) kas daryti* (infinitive) / *kas bedarą* (participle) / *kas daro* (present indicative) 'There is nothing (something) to be done'.

To explain the diversity of main verb forms in MECs, Holvoet's (1999) approach towards a historical development of infinitival relative clauses in Baltic and Slavonic languages is employed. The paper also discusses the distribution of MECs in the corpus in relation to the range of wh-words found in MECs and the verbal forms the structure accepts.

References:

Babby, L. H. 2000. Infinitival existential sentences in Russian: A case of syntactic suppletion. In Tracy Holloway King & Irina A. Sekerina, eds. *Proceedings of FASL 8*. Ann Arbor, MI: Michigan Slavic Publications, 1–21.

Corpus of the Contemporary Lithuanian language. <http://tekstynas.vdu.lt>

Holvoet, A. 1999. Infinitival relative clauses in Baltic and Slavonic. *Baltistica* 34 (1): 37-53.

Rappaport, G.C. 1986. On a persistent problem of Russian syntax: sentences of the type *Mne negde spat'*. *Russian Linguistics* 10:1-31.

Šimík, R. 2011. Modal existential wh-constructions. PhD dissertation. The Netherlands: LOT.

Laima Kalėdienė, Lietuvių kalbos

SKOLINIŲ RADIMASIS IR PLITIMAS TARMĖSE PER SOCIALINIUS TINKLUS
INSTITUTAS

1. Kodėl kapitaliniuose 20 amžiaus lietuvių kalbotyros leidiniuose stinga tokios daugybės skolinių, kodėl jie ten taip netolygiai pasiskirstę atskirų tarmių atžvilgiu?

Lyginamojoje istorinėje lietuvių kalbotyroje skolinimasis tarmėse bet kuriuo kalbos lygmeniu aiškinamas savanoriškais ar priverstiniais kontaktais, kurių yra radęsi dėl tautų (genčių) ir gyventojų migracijos bei prekybos ir kultūrinių mainų. Skiriami 3 skolinių patekimo būdai: adstratinis, substratinis ir superstratinis. Šių teorinių nuostatų laikytasi rengiant kapitalinius leidinius – 20-ies tomų Lietuvių kalbos žodyną ir 3-ų tomų Lietuvių kalbos atlasą. Tačiau gana ženklų skolinių netoleravimą juose nulėmė ne tiek teorinės nuostatos, kiek istorinės aplinkybės: nuo Varpo ir Aušros laikų puoselėta tautos vienybės idėja bendrinę kalbą buvo iškėlusį aukščiau tarmių, o pagrindinis jos kūrimo principas buvo gryninimas. Gryninimo tendencija vyravo tiek užrašant tarmių duomenis, tiek ir atrenkant juos publikavimui.

2. Kodėl taip skirtingai ir netolygiai Lietuvos teritorijoje paplitę skoliniai?

Sociolingvistiškai interpretuojant skolinimosi procesų intensyvumą pasitelkiama kodų kaitos teorija. Kodų kaita skirtingose diglosinėse situacijose įvairuoja: ji gali vykti tik leksikos lygmeniu, kai gimtosios kalbos gramatika ir fonetika išlaikoma, bet gali būti ir įvairesnių procesų, kurių rezultatas - vienos kalbos pakeitimas kita, kaip, pavyzdžiui, įvyko Rytų Lietuvoje gudų ir lenkų kalbų atžvilgiu. Šių procesų intensyvumą ir kryptį nulemia nuo socialinių veiksnių priklausantis prestižas, tiek atvirasis, tiek ir paslėptasis.

3. Kodėl taip tolygiai toje pačioje šnektoje būdavo paplitę skoliniai?

Skolinimosi kelius itin gerai paaiškina socialinių tinklų teorija. Atskirų šnektų paplitimo teritorija rodo, kad jų plotas sutapdavo su parapijos plotu, kurios centras - bažnyčia. Nuo socialinių tinklų tankumo ir tvirtumo priklauso lingvistinių procesų, tame tarpe ir skolinimosi, greitis bei tolygumas. Nors atskiri parapijiečiai galėjo niekada nebūti susitikę, nors nebuvo raštiškos tarmės formos, bet per socialinius tinklus – vieno su kitu tarpusavio santykius – plito inovacijos.

4. Iš kur tarmėse tiek nelietuviškos kilmės šnekamajai kalbai būdingos leksikos?

Kai pasiskolinami civilizacijos bei kultūros atributų ar veiksnių pavadinimai (technikos, religijos ir kt.), naujos svetimosios leksikos atsiradimas aiškinamas savosios stygiumi, bet tarmėse gausu tokios leksikos, kuri yra atsiradusi ir imta vartoti tiesiog vietoj turėtos savosios. Šis reiškinys irgi aiškintinas socialinių tinklų teorija – nors kontaktus su svetimaisiais parapijoje negalėjo palaikyti kiekvienas, bet per socialinius tinklus, panašiai kaip per dabartinę žiniasklaidą, tų kontaktų rezultatai būdavo prieinami kiekvienam. Prestižas nulemdavo, kas iš ko kontaktuojant perimdavo vienas kito leksiką, nors abi pusės turėdavo savo žodžius. Todėl šnektoje paplisdavo tokių svetimybių, kurias iš pradžių vartodavo tik labai siauro ir apibrėžto rato žmonės, bet per socialinius tinklus naujosios svetimybės pasklisdavo visoje šnektoje, o jeigu jomis įvardijamas veiksmas ar realija būdavo „užimti“, naujovės galėdavo išstumti savąją senąją leksiką.

Agnė Kalninytė, Vytauto Didžiojo universitetas

LIETUVIŲ VAIKŲ, GYVENANČIŲ ANGLAKALBĖJE APLINKOJE, RIŠLIOJO PASAKOJIMO YPATYBĖS

Kalbos įsisavinimas – sudėtingas ir, deja, ne visuomet sėkmingas procesas net ir vienakalbiams vaikams, todėl akivaizdu, kad dvi ar daugiau kalbų vienu metu įsisavinantys vaikai patiria dar daugiau sunkumų. Dvikalbėje ar daugiakalbėje aplinkoje augantis vaikas ankstyvuojau kalbos raidos laikotarpiu dažniausiai patiria lygiavertę kelių kalbų įtaką arba įsisavina namų kalbą, tačiau pradėjus lankyti vaikų darželį ar mokyklą neišvengiamai stiprėja gyvenamosios šalies kalbos įtaka, ir ilgainiui ši kalba tampa dominuojanti, o pirmoji (namų) kalba vystosi lėčiau ir net patiria regresą. Pastaraisiais dešimtmečiais, nuolat intensyvėjant migracijos srautui, didėjant ne Lietuvoje gyvenančių lietuvių šeimų skaičiui, išryškėja būtinybė tirti lietuvių vaikų dvikalbystės /

daugiakalbystės reiškinį ir teikti moksliniais tyrimais pagrįstas rekomendacijas lituanistiniam (kalbiniam bei kultūriniam) vaikų ugdymui. Atsižvelgiant į tai inicijuotas tyrimas, kuriuo siekiama taikant psicholingvistinių ir sociolingvistinių tyrimų metodus, nustatyti tipiškiausias lietuvių vaikų, gyvenančių anglakalbėje aplinkoje, rišliojo pasakojimo raidos ypatybes.

Pranešime pristatoma minėto tyrimo duomenų dalis – 30-ies anglakalbėje aplinkoje gyvenančių ir lituanistines mokyklas lankančių vaikų (6–7 m., abu tėvai lietuviai), pasakojimo pagal paveikslėlių seką kūrimo ir kalbos ypatybės. Duomenys rinkti Londone įkurtose privačiose lituanistinėse mokyklose.

Remiantis gautais rezultatais, pranešime aptariamas tiriamųjų pasakojimų pagal paveikslėlius mikrostruktūros (pasakymo ilgis, žodingumas, leksinės-semantinės) ypatybės, kodų maišymo (angl. code mixing), šalies dominuojančios kalbos bruožų perkėlimo į gimtąją kalbą (angl. transfer) ir kt. atvejai.

Laura Kamandulytė-Merfeldienė, Ingrida Balčiūnienė, Vytauto Didžiojo universitetas,
Victoria Kazakovskaya, Sankt Peterburgas

THE ACQUISITION OF COLOR ADJECTIVES IN LITHUANIAN AND RUSSIAN

Our study investigates the acquisition of colour terms in Lithuanian and in Russian. The previous studies stay that although colour terms are almost universally marked as adjectives (Dixon 1982, Wetzer 1992), young children nonetheless appear to have a curious difficulty mapping specific colour terms to their meaning (Bornstein 1985, Andrick ir kt. 1986, Braisby 1999, Wanasinghe et al. 2005, Davies ir kt. 1998; Schatz et al. 1996, Soja 1994; Waxman S. R., Lidz J. L., 2006). Our analysis of Lithuanian and Russian longitudinal data confirms the statement that the meaning of color terms is acquired with difficulties although colour adjectives are very frequent in children language and in child directed speech.

Very often children confuse the colour terms or use under-extension strategy, i.e. colour names are often used in collocations that are related to just one object, and only later the scope of meaning is being broadened and colour names are being related to more diverse words. Although the acquisition of colour terms have been investigated in Lithuanian and Russian before this study is very first attempt to analyse the influence of child directed speech to the acquisition of colour terms. Parental strategies to reformulate the utterances of the child, to present semantically related adjectives together or to correct the incorrectly used colour terms help to child to acquire the meaning of colour adjectives.

Laura Kamandulytė-Merfeldienė, Erika Rimkutė, Jolanta Kovalevskaitė, Vytauto Didžiojo universitetas

MORFOLOGIŠKAI DAUGIAREIKŠMIŲ LIETUVIŲ KALBOS DALELYČIŲ NUSTATYMO KRITERIJAI

Dalelytės rašytinėje lietuvių kalboje nėra labai dažnos. Morfologiškai anotuotame dabartinės rašytinės lietuvių kalbos tekстыne jos sudaro 1,97 proc. visų vartojamų kalbos dalių žodžių. Sakytinėje kalboje dalelyčių gerokai daugiau, nes čia dalelytėmis dažnai pakeičiame kitus žodžius ar net sakinius, vartojame jas kaip pertarus nenutrūkstamame šnekos sraute. Sakytinės lietuvių kalbos tekstyno analizė rodo, kad sakytinėje spontaninėje (šnekamojoje) kalboje dalelytės sudaro net 12 proc. visų žodžių.

Šiame pranešime bus kalbama apie tas dalelytes, kurios yra morfologiškai daugiareikšmės, t. y. sutampa su kitomis nekaitomomis (kartais ir kaitomomis) kalbos dalimis. Iš gramatikose ir žodynuose pateiktų apibrėžimų dažnai sunku atskirti, kada tas pats žodis vartojamas kaip dalelytė,rieveiksmis ar kita nekaitoma kalbos dalis (pvz., tik:rieveiksmis ir dalelytė, jau:rieveiksmis ir dalelytė, ligi: prielinksnis, jungtukas, dalelytė). Pasirinkta analizuoti šią kalbos dalį, nes dalelytės pasižymi didžiausiu daugiareikšmiškumu, o jų skyrimo kriterijai yra sudėtingiausi ir painiausi (plg. remiantis žodynais, gramatikomis, nustatyta, kad 83 dalelytės sutampa su viena kuria nors kita kalbos dalimi (dažniausiairieveiksmiais), 33 sutampa su dviem kalbos dalimis, dvylika – su trimis kalbos dalimis, o keturios dalelytės sutampa net su keturiomis kalbos dalimis).

Siekiant atskleisti dalelyčių sutapimo su kitomis kalbos dalimis tendencijas, atlikta rašytinės ir sakytinės kalbos analizė. Dalelyčių vartojimui rašytinėje kalboje tirti pasitelktas 100 mln. žodžių morfologiškai anotuotas Dabartinės lietuvių kalbos tekstynas, kurį sudaro įvairaus pobūdžio rašytiniai tekstai. Dalelyčių vartojimas sakytinėje kalboje tirtas remiantis 200 000 žodžių Sakytinės lietuvių kalbos tekstynu, kurį sudaro transkribuoti ir morfologiškai koduoti spontaninės šnekos ir parengtų viešųjų kalbų įrašai, ir 300 000 žodžių Sakytinės žiniasklaidos tekstynu 1960–2010 m., sudarytu iš transkribuotų ir morfologinei analizei paruoštų televizijos ir radijo laidų įrašų.

Šiuo tyrimu norime paskatinti diskusiją dėl nekaitomų kalbos dalių, nes jos nesulaukia didelio lietuvių kalbininkų dėmesio. Parodysime, kaip skirtingai tuos pačius žodžius traktuoja skirtingi šaltiniai, kad yra daug gramatikų ir žodynų sudarytojų nesusikalbėjimo. Tekstynų lingvistikos atstovams nekaitomos kalbos dalys dėl dažnos vartosenos labai aktualios, todėl dažnai susiduriame su problemomis, kokiomis kalbos dalimis laikyti, kai morfologiškai anotuojame rašytinės kalbos tekstus ir transkribuotus sakytinės kalbos įrašus.

Rasa Klioštoraitytė, Vilniaus universitetas

APIE KEIKSMAŽODŽIŲ VERTIMĄ IŠ ITALŲ KALBOS Į LIETUVIŲ KALBĄ. KEIKSMAŽODŽIŲ PERTEIKIMAS ANDREA CAMILLERI ROMANŲ VERTIMUOSE

Literatūros kūriniuose vartojamų keiksmažodžių vertimas yra vienas iš vertėjų meistriškumą įrodančių dalykų, nes kiekviena kalba ir kultūra turi „savų“ keiksmažodžių, kuriuos sunku išversti į kitą kalbą ir kultūrą.

Apie keiksmažodžių vertimą diskutuojama ir svarstoma daug, bet lietuvių kalba šia tema yra vos keli straipsniai. Siekiant bent iš dalies užpildyti šią spragą kaip pranešimo tyrimo objektas pasirinktas keiksmažodžių vertimas iš italų kalbos į lietuvių kalbą.

Pranešimo tikslas – aptarti keiksmažodžio sampratą, palyginti lietuviškąją ir itališkąją keiksmažodžio apibrėžtis, apžvelgti keiksmažodžių klasifikacijas, išanalizuoti originalo tekste vartojamus keiksmažodžius, iširti, kokios keiksmažodžių grupės yra gausiausios, aptarti keiksmažodžių prasmę ir semantinę stiprumą, išnagrinėti, kaip jie perteikiami lietuvių kalba, nustatyti, kokie keiksmažodžių perteikimo būdai pasirenkami dažniausiai, iširti, kaip skirtingi vertėjai verčia tuos pačius keiksmažodžius.

Visi pavyzdžiai surinkti iš italų rašytojo Andrea Camilleri romanų ir jų vertimų į lietuvių kalbą (*Il cane di terracotta* (Terakotinis šuo, vertė I. Tuliševskaitė), *La forma dell'acqua* (Vandens forma, vertė I. Tuliševskaitė), *La gita a Tindari* (Kelionė į Tindari, vertė L. Tilindytė), *Il ladro di merendine* (Užkandžių vagis, vertė V. Daraškevičiūtė), *La voce del violino* (Smuiko balsas, vertė L. Vilkaitė)).

Analizuojant pavyzdžius, atsižvelgiama, ar perteikta keiksmažodžių semantika, įžaidumo laipsnis, ar įvertinta kontekstinė situacija, ar atsižvelgta į italų kalbos ir lietuvių kalbos keiksmažodžių

sistemų skirtumus, į jau išverstus Andrea Camilleri romanus į lietuvių kalbą, gilinamasi, kaip perteikiami vulgarūs italų kalbos keiksmazodžiai, kurių nėra lietuvių kalbos keiksmų sistemoje.

Eglė Krivickaitė, Vytauto Didžiojo universitetas

IŠGALVOTŲ ŽODŽIŲ TESTAS: LIETUVIŲ VIENAKALBIŲ IR DVIKALBIŲ VAIKŲ KALBOS TYRIMAS

Pakartoti neįprastą, bereikšmį, niekada negirdėtą žodį, pavyzdžiui, magvunolė, nėra lengva, tam reikalingi kognityviniai-lingvistiniai gebėjimai, tokie kaip: kalbos suvokimas, fonologinė atmintis, artikuliacija ir kt. (Bowey, 2006). Taip pat teigiama, kad vaiko gebėjimas pakartoti specialiai išgalvotą žodį ir gebėjimas išmokyti naujų žodžių – susiję (Gathercole, 2006).

Lietuviškas išgalvotų žodžių testas sukurtas taikant bendrą metodologiją su užsienio šalių mokslininkais (dalyvaujant tarptautiniame COST ISO804 projekte). Testą sudaro 24 išgalvoti žodžiai, pasižymintys skirtingomis ypatybėmis: a) skirtingu žodžių ilgumu: 8 žodžiai po du, tris ir keturis skiemenis; b) skirtingu artikuliaciniu sudėtingumu: 8 žodžiai turi priebalsių samplaikas žodžio pradžioje; 8 žodžiai – viduryje; 2 žodžiai turi priebalsių samplaikas ir žodžio pradžioje, ir viduryje; 6 žodžiai neturi priebalsių samplaikų. Lietuviškas išgalvotų žodžių testas sudarytas remiantis lietuviškiems žodžiams būdingomis garsų ypatybėmis (Kazlauskienė 2010, Kazlauskienė, Raškinis 2008; 2009).

Pranešimo tikslas – pristatyti pilotinius Lietuviško išgalvotų žodžių testo rezultatus. Tirti 25 vienakalbiai ir 25 dvikalbiai (L1 – lietuvių k., L2 – anglų k.) lietuviai vaikai; tiriamieji suskirstyti į tris amžiaus grupes: 1) 4;00–5;00; 2) 5;00–7;00; 3) 7;00–9;00.

Gauti rezultatai parodė, kad visi tiriamieji daugiausiai klydo kartodami ilgesnius – trijų ir keturių skiemenų žodžius; taip pat žodžius, kurių viduryje yra priebalsių samplaika, tačiau beveik neklysta kartojant žodžio pradžioje esančias priebalsių samplaikas; vyresnio amžiaus tiriamieji tiksliau kartuoja išgalvotus žodžius nei jaunesni vaikai ($p=0,002$). Kaip ir tikėtasi, dvikalbių vaikų išgalvotų žodžių testo rezultatai prastesni nei vienakalbių ($p=0,000$).

Literatūra:

1. Bowey, J. A. (2006). Clarifying the phonological processing account of non-word repetition. *Applied linguistics*, 27, 548-522.
2. Gathercole, S. E. (2006). Non-word repetition and word learning: The nature of the relationship. *Applied Linguistics*, 27, 513-543.
- Kazlauskienė A. (2010). Lietuvių kalbos žodžių foneminės struktūros dėsningumai. *Žmogus ir žodis*, I. 35–41.
- Kazlauskienė A., Raškinis G. (2008). Lietuvių kalbos fonologinio skiemens struktūrinių modelių dažnumas. *Žmogus ir žodis*, I. 24–31. s
- Kazlauskienė A., Raškinis G. (2009). Bendrinės lietuvių kalbos garsų dažnumas. Faktai ir apmąstymai, II. 169–182.

Dovilė Krupickaitė, Viktorija Baranauskienė, Vilniaus universitetas

REGIONINĖS TAPATYBĖS ANALIZĖS SOCIOLINGVISTINIO TYRIMO DUOMENIMIS YPATUMAI

Šio pranešimo tikslas – nustatyti apklaustų gyventojų tapatybės regioninius ypatumus remiantis sociolingvistinio tyrimo duomenimis.

Tyrimui buvo panaudoti sociolingvistinio mokslinio tyrimo „Sociolingvistinis Lietuvos žemėlapis: miestai ir miesteliai“ duomenys, gauti apklausiant 67-ių miestų gyventojus. Remiantis gautais tyrimo rezultatais galima teigti, kad tautinė tapatybė Lietuvos miestuose glaudžiai siejasi su tautybe, tačiau išsiskiria pietrytinė šalies dalis, kurioje, kaip ir didžiuosiuose Lietuvos miestuose ar jų įtakos regionuose, dažniau sutinkamas save tapatinimas su europiečiu ar net pasaulio piliečiu. Pietrytinė Lietuvos dalis išsiskiria ir tuo, kad čia apklausti miestų gyventojai, nagrinėjant apklaustųjų tapatinimąsi su vietove, mažiau tapatinasi su miestu, kuriame gyvena ar vietove, ar etniniu regionu, kuriame gimė ir užaugo. Su etniniu regionu save tapatina dažniausiai Žemaitijos vidurinė ir Dzūkijos pietinė dalys – etninės savimonės regionų branduolių gyventojai, kuriuose labai akivaizdi stipri etninė savimonė, o su etniniu regionu savęs netapatina gyvenantys Aukštaitijos bei Dzūkijos etninių regionų periferijose ir didelė dalis gyvenančių etniškai margame Lietuvos pietryčių regione. Su Lietuva save tapatinančių daugiausiai yra Lietuvos vidurio, pietvakarių gyventojai bei gyvenantys Žemaitijos vidurinėje dalyje.

Tapatybė, tautinė sudėtis bei vietos tapatybė (savęs tapatinimas su tam tikra vietove) turi įtakos gimtųjų kalbų bei tarmių vartojimui. Didesnis vartojamų skirtingų gimtųjų kalbų skaičius yra didžiuosiuose Lietuvos miestuose bei etniškai mišrioje pietrytinėje Lietuvos dalyje. Savęs tapatinimo su tam tikra vietove (etniniu regionu) tyrimas parodė, kad ne visuose etnografiniuose regionuose vienodai vertinama to regiono tarmė. Tai ypatingai atskleidė Žemaitijos ir Dzūkijos regionų miestų gyventojų tapatybės ir tarminių nuostatų palyginimas. Labiausiai savo tarmę vertina, vartoja ir ją prestižine laiko Aukštaitijos ir Suvalkijos regionų miestų gyventojai, o mažiausiai – Dzūkijos. Nors Žemaitijos miestų gyventojų tapatybė labai stipri, žemaičių tarmė nėra laikoma labai gražia ar prestižine. Tam įtakos gali turėti tai, kad ši tarmė kitų regionų gyventojų laikoma sunkiausiai suprantama, tuo tarpu Žemaitijos miestų gyventojams tokia yra teritoriškai tolimiausia dzūkų tarmė.

Sanita Lazdiņa, Rēzekne University Collegue

BRINGING THE ‘FOLK’ INTO LANGUAGE REVITALIZATION: NON-LINGUISTS’ PERCEPTIONS OF AND ATTITUDES TO THE LATGALIAN LANGUAGE

Latgalian is a Baltic variety closely related to Latvian and spoken mostly in the historical region of Latgale in Eastern Latvia. Nowadays Latgalian is used as an everyday language by 164 510 individuals or 8.8% of the population of Latvia; in Latgale, 35.5% use it regularly (Population Census data 2011).

In recent years both linguists and non-linguists have observed an increasing use of Latgalian, particularly in the media, in cultural activities and the tourism industry. Yet, attitudes regarding Latgalian and its use in different domains are still perceived in very different ways, both among linguists and lay-persons. Whereas such ‘folk beliefs’ have traditionally been viewed as being in strict opposition to scientific approaches (Wilton, Stegu 2011:2), the border between ‘scientific’ and ‘lay’ has declined in recent years since results of scientific research are today frequently also based on the analysis of public discourse.

In the case of Latgalian, assumptions on linguistic attitudes of non-linguists have often been proposed without consulting these linguistic lays themselves. In my paper, I investigate perceptions and attitudes of average language users towards Latgalian and their metalinguistic knowledge of Latgalian. My research is based on interviews conducted in the spirit of methods used in the emerging field of “Applied Folk Linguistics” (Preston 2011). In this context, I will discuss the following questions:

- How does the average non-linguist perceive on-going revitalization policies towards Latgalian, in particular the possible expansion of its usage domains?

- Which metalinguistic knowledge about Latgalian does the average user of Latgalian have?

References:

Preston, Dennis R. (2011). Methods in (applied) folk linguistics: Getting into the minds of the folk. In A. Wilton & M. Stegu (Eds.), *Applied Folk Linguistics* (pp. 15-39). Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Wilton, Antje & Stegu, Martin. (2011). Bringing the `folk` into applied linguistics: An introduction. In A. Wilton & M. Stegu (Eds.), *Applied Folk Linguistics* (pp. 1-14). Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Ala Lichačiova, Svetlana Markova, Vilniaus universitetas

DOVANOTA VERTYBĖ AR IŠIŪLYTAS PAVELDAS? LIETUVOS RUSAKALBIŲ NUOSTATOS GIMTOSIOS KALBOS ATŽVILGIU

Prieš keletą dešimtmečių rusiškai kalbantys žmonės, kur begyventų, neabejojo teigiama rusų kalbos reputacija: siejama su pasaulinės reikšmės kultūros ir literatūros tradicija, ji kėlė jiems pasididžiavimo jausmą (plg. daugumai rusakalbių nuo mažens žinomą pasakymą „velikij i mogučij jazyk“, t. y. „didi ir galinga kalba“). Posovietinės permamos išryškino neigiamą rusų kalbos politinę reputaciją, o „rusakalbiškumas“ net patiems rusakalbiams tapo nepageidaujamas. Pastaruoju metu rusų kalbos vertinimai (beje, kaip ir kitų kalbų) – tiek ne Rusijoje gyvenančių rusakalbių, tiek juos supančių kitakalbių – dažniausiai įkomponuojami į pragmatinę perspektyvą, bet ar tai lemia emocinio ryšio su gimtąja kalba nunykimą?

Pranešime ketinu aptarti dabar Lietuvoje gyvenančių rusų ir rusakalbių nuostatas savo gimtosios kalbos atžvilgiu. Pasitelkdama 2007-2009 m. ir 2010-2012 m. vykdytų sociolingvistinių projektų duomenis, apibendrinsiu rusakalbių nuomones dėl gimtosios kalbos pozicijų, vertinant gražiausias, reikalingiausias ir prestižiškiausias kalbas. Giluminių apklausų medžiagos pagrindu analizuosiu: 1) ar gimtosios kalbos įvardijimas kelia sunkumų Lietuvos rusakalbiams; 2) ar Lietuvos rusakalbiai dažnai teigia turį dvi gimtąsias kalbas; 3) ar gimtosios kalbos vartojimas už namų ribų jiems yra įprastas/neįprastas reiškinys; 4) ar tekdavo gėdytis savo gimtosios kalbos; 5) ar gimtosios kalbos vertės ir išlaikymo tema, gyvenant kitoje kalbinėje aplinkoje, yra svarbi ir aktuali šalies rusakalbiams; 6) ar šeimose diskutuojama gimtosios kalbos klausimais; 7) ar rusakalbiai sieja savo etninę tapatybę su gimtąja kalba; 8) kaip aptariamoms priežastys, dėl kurių šeimos parenka vaikams mokyklas su gimtąja arba valstybine dėstomąja kalba, kokie yra vieno ar kito pasirinkimo argumentai; 9) ar šeimos susimąsto apie gimtosios kalbos ir kultūros kompetencijų ugdymą bei kompensavimą, jeigu vaikui yra parenkama lietuviška mokykla; 10) kaip Lietuvos rusakalbių vertinamas jų pačių ir aplinkinių rusų kalbos mokėjimo lygis; 11) kokia yra gimtosios kalbos mokėjimo svarba skirtingo amžiaus respondentų akimis; 12) ar gimtoji kalba jaučiama kaip tėvų ir vaikų kartų bendroji kalba plačiąja prasme; 13) ar gimtosios kalbos mokėjimas jaunajai kartai yra prabanga, ar būtinybė; 14) ar gimtoji kalba yra suvokiama kaip kultūrinis paveldas; 15) ar viešasis Lietuvos diskursas daro įtaką rusakalbių gimtosios kalbos vertinimams.

Be minėtų projektų duomenų, taip pat pasitelksiu sociologų, sociolingvistų, etninės psichologijos specialistų tyrimus.

Apibendrinimui ketinu sustoti ties klausimu, ar santykiu su savo gimtąja kalba, jos emociniais bei pragmatiniais vertinimais Lietuvos rusakalbiai skiriasi nuo kitų šalių gyventojų, kurių gimtoji kalba yra rusų? Palyginsiu Lietuvos, kitų posovietinių ir Vakarų šalių, turinčių didelės rusų imigracijos tradiciją, gyventojų požiūrį į jų gimtąją kalbą.

Marek Łukasik, University of Warsaw

BILINGUAL TECHNICAL DICTIONARY AS AN AID IN SPECIALISED TRANSLATION. EXPECTATIONS AND CONTINUING DISILLUSIONMENT (A CASE OF ENGLISH-POLISH AND POLISH-ENGLISH TERMINOLOGICAL DICTIONARIES)

Bilingual terminological dictionaries are regarded as the primary reference resource in translation of specialised texts. This expectation is even more pronounced in case of translation of technical texts on account of linguistic (terminological, collocational, etc.) and sometimes extralinguistic problems characteristic of these types of texts. Yet, existing bilingual technical dictionaries rarely meet the needs of their users in this respect, even in the area of their primary usefulness, namely being an aid in finding the appropriate terminological solution (equivalent) in the target language. This is confirmed by the results of a study conducted by the author of the paper on English-Polish and Polish-English terminological dictionaries published in Poland since 1945. Encompassing more than 800 dictionaries, the study (called here terminographic analysis) does not only reveal typological gaps or indicate branches that have not been thoroughly covered by the content of any of the dictionaries published to date, but also indicates faulty terminographic solutions, both on macro- and microstructural level, that result in a relative ineffectiveness of such reference works. The latter include lack of disambiguation hints, including definitions, insufficient grammatical information presented in the entry, no collocational patterns revealed or scarce additional material (illustrative, factual, etc.) in the outside matter.

Heiko F. Marten, Tallinn University

LANGUAGE POLICY AND PLANNING: TOWARDS A HOLISTIC MODEL

Theoretical literature on language policy and planning approaches the field from a variety of perspectives: mostly theoretical or rather practical, with a focus on language(s), on speakers or on societal discourses, with regard to the ecolinguistic vitality of a single language or to the status of all languages in a linguistic ecosystem. These approaches regularly include factors such as ethnicity, nationalism, globalization, the actors of language policy and planning on the macro and micro levels, or practical aims and ideological principles of policies.

My paper provides an overview of components included in important general theoretical approaches to language policy and planning, as discussed in major introductory volumes to the field such as Spolsky's "Cambridge Handbook of Language Policy" (ed., 2012), Shohamy's "Language Policy. Hidden Agendas and New Approaches" (2006), Spolsky's "Language Policy" and "Language Management" (2004/2009), Ricento's "Introduction to Language Policy. Theory and Method" (ed., 2006), or Kaplan and Baldauf's "Language Policy. From Practice to Theory" (1997). I will show where these approaches overlap, but also where they display considerable differences in the factors considered.

Based on this overview, I will then suggest a holistic, comprehensive model of language policy and planning. In this way, I hope to contribute to getting easier understanding of the multitude of policies and practices in a given linguistic ecosystem from a macro perspective. The model might then serve as a possible point of departure for theoretical evaluations or practical implementations of language policies, but it may also be used for contrastive purposes when comparing language policies in different political or geographic entities.

Dalia Masaitienė, Vytauto Didžiojo universitetas

LANGUAGE IN THE PUBLIC SPACE IN LITHUANIA: A COMPARATIVE ANALYSIS OF LINGUISTIC SIGNS IN VILNIUS, KAUNAS AND MARIJAMPOLĖ

The variety of public and commercial signs that can be seen in the streets of cities and towns (from plaques on governmental and educational institutions to road signs, names of restaurants and notices on billboards) are often referred to as the Linguistic Landscape. The aim of the studies of linguistic landscapes of different countries, territories or regions is to analyze the languages used in the public space and to determine how the language policy of the country and the interests and practices of private enterprises are reflected in the public space. The Linguistic Landscape has important informational, linguistic and even symbolic functions as markers of the relative power and status of the linguistic communities who live in a given country. Therefore, it attracts attention of scholars from a variety of different disciplines, such as linguistics, sociology, environmental studies, communication, language policy, etc. The growing presence of English in the Linguistic Landscape witnesses the process of globalization. However, at the same time an opposite process may be observed in some parts of the world, namely, localization when a regional language is strongly emphasized in order to show the identity and prestige of that language.

The aim of the present study is to analyze and compare the linguistic signs in three Lithuanian cities – Vilnius, Kaunas and Marijampolė. Vilnius, the capital, stands out from the rest of the country as a more cosmopolitan city. Kaunas and Marijampolė, on the other hand, are cities with predominantly Lithuanian population. The paper seeks to investigate the actual language use in various public signs in the three cities and to answer the question how the official language policy influences the use of other languages in the public space. Attention is also paid to the choices of private enterprises. The obtained results show that some differences exist between Vilnius and the other two cities though they are not very prominent. The greatest variety of linguistic choices has been observed among private companies

Chiara Meluzzi, University of Pavia-Free University of Bozen

THE ROLE OF ROMANCE DIALECTS IN LEXICON AND LINGUISTIC IDENTITY OF ITALIAN SPEAKERS IN BOZEN

This work deals with the role of romance dialects in the multilingual town of Bozen in South Tyrol, Italy. The main of this research is to recognize the presence of such dialects in an area historically bounded to the German word; moreover, the work will show how romance dialects are an active part of the linguistic identity of the Italian community of Bozen.

Historically speaking, South Tyrol belonged to Austria until 1918, when he was united to the Italian kingdom, and then strongly Italianised under the Fascismus in the '20s and '30s. Nowadays, South Tyrol is officially trilingual (Italian, German, and Ladin in the valleys), but the main town Bozen still remain a peculiar multilingual setting. In fact, Bozen is the only town with a large majority of Italian speakers compared to the whole South Tyrol, in which German is the main language; moreover, in Bozen a distinction can be made between German and Italian districts, due to the socio-political history of the town. This different linguistic distribution deeply influences speakers' perception of and attitude towards Italian and German.

Concerning Italian spoken in Bozen, one of the most common statements is that we are dealing with a standard variety of Italian, without any regional influences (e.g. Kühebacher 1976). This statement is justified by the fact that it does not exist an original romance dialect in the area, and that Italian speakers came in Bozen from different areas of Italy. In this view, Standard Italian was

preferred for communication within the Italian linguistic group, since the community does not share the same dialectological background. Therefore, dialects paid little or no role in the characterization of the linguistic repertoire of the Italian community of Bozen.

However, it is possible to argue against this statement and to show how romance dialects have paid a great role in characterizing Italian spoken in Bozen, first of all at a lexical level. Many words and linguistic expressions were borrowed directly from Venetian and Trent dialects and characterize nowadays the speech of an Italian speaker from Bozen, as it has recently been shown by Cagnan (2011). For instance, the Venetian *vècio* “old man” (it. *vecchio*), which nowadays means “pal” and it is used to address an unknown speaker. It is also important to note that in the perception of the speakers, romance dialects are still very alive and important in characterizing the linguistic identity of the Italian speaking group in Bozen, even if a difference can be noted between Italian and German districts.

In conclusion, this work argues against the stereotype of the “standard” Italian of Bozen, by showing how romance dialects, and in particular Venetian and Trent, characterize not only the lexicon of Italian speakers, but also their linguistic identity in this particular multilingual setting.

Hanna Mijas, Department of Modern Languages, Jan Kochanowski University, Kielce

IDENTITY AND CULTURE IN FILM TRANSLATION

The present paper looks at how different ideologies and cultures are brought into contact and translated in films. There are numerous studies offering various strategies to help the translator render culture and ideological specificities. The type of strategy used by the translator will always influence the perception of the source culture and identity in the foreign market, leading either to “preserving local colour, perpetuating (positive or negative) stereotypes, undermining or highlighting cultural specificities and possibly even creating cross-cultural misunderstanding” (Ramière 2006:156).

It is obvious, however, that such common strategies have both their weaknesses and critics. They all focus on “surface” problems disregarding the agency of the translator, his attitudes and beliefs. Most seriously, perhaps, they fail to pay attention to numerous types of manipulation and subscribing to certain ideologies and narratives of domination through film translation, which seems to be particularly vulnerable to this type of practices.

The paper will propose a new approach to translating cultures and ideologies in film based on the theory of narrative (Baker 2006). Analysing a small corpus of American films translated into Polish and Spanish, we will look at how film translation contributes to forging narratives of ideological and cultural stereotypes. Additionally, we will look at how cultural and ideological narratives shape the translator’s behaviour. The narrative perspective does not allow for placing the translator in-between. He is always in the middle of interaction, in the narratives that shape his life and the lives of those for whom he translates. The paper stresses the need to recognize that film translators do not often build bridges or bridge gaps. The stories, the narratives, that they promote may further the cause of peace but they may also trigger conflicts

Key words: audiovisual translation, subtitling, narrative, cultural elements, author's and translator's identity in film translation.

Saulė Petronienė, Jolita Horbačiauskienė, Kauno technologijos universitetas

OMISSION IN TRANSLATION OF MEDIA TEXTS: TRANSLATION STRATEGY OR AN ERROR?

Time and deadlines are the key issues for translation within the news media with a serious challenge of multitude of topics. Since every news provider strives to inform the audience as quickly as possible and be ahead of the opponents, the processes of acquiring, preparing and translating the content are performed as fast as possible; therefore, the probability of mistakes rises significantly. Different translation strategies are applied to produce a translation of good quality, where both the target and the source texts are of the same value. However, omission as a translation strategy or even as an error is not eliminated as a possibility in such circumstances. According to Dimitriu (2004), omission as a translation strategy is not very common and is applied to ensure linguistic accuracy; to make the text stylistically acceptable; to present the information in a more concise manner; to provide only essential information; to observe text-type and genre-related editorial norms; to avoid cultural taboos; to support the ideology of a political system; to translate to target readers considering the age, education, gender and social class. However, it can be identified as a failure to translate.

News media texts and their translation have been used for the analysis; the results demonstrate that omission as a translation strategy is not very frequent; however, omission as an error inevitably occurs.

Dalia Pinkevičienė, Vilniaus universitetas

DIRBANČIŲ SUAUGUSIŲJŲ KALBOS BRUOŽAI

Pranešime pristatomo tyrimo tikslas yra ištirti, kaip ir kodėl kinta Lietuvos miestų kalba. Tyrimo objektu pasirinkta Vilniuje gyvenančių ir dirbančių žmonių kalba darbo aplinkoje. Miestų kalba - sparčiausiai kintanti gyvos kalbos atmaina, nes dėl urbanizacijos, globalizacijos, komunikacinių technologijų ir migracijos miestų gyventojai kalbėdami vartoja vis įvairesnius kalbos resursus. Miestiečiai patiria stipresnę kitų kalbų įtaką, neretai pereina į bilingvalizmą ar polilingvalizmą. Vėlyvosios modernybės laikotarpyje naujai interpretuojamos istorinės ir kultūrinės asociacijos, lojalumas kuriai nors vienai kalbai ar visuomenės sluoksniui. Viena ryškiausių tokių pakitusių visuomenės nuostatų apraiškų, ypač dideliuose miestuose, yra metroetniškumas - perkonstruotas etniškumas, etniškumas kaip trumpalaikė mada, kaip kultūrinis ir kalbinis hibridas. Kalbinių resursų įvairovė suteikia naujų galimybių, kuriant sau palankų socialinį įvaizdį, tapatybę ir stilių. Socialinės reikšmės gali būti peržiūrimos, keičiamos ar pritaikomos vis kitiems tikslams, kitiems kontekstams, jos kuriamos ir perkuriamos pasirenkant iš kalbėtojo kalbinio repertuaro tam tikrus konkrečioje situacijoje pravarčius kalbinius variantus, kurie tampa ženklais, žyminčiais socialines kategorijas. Kalbėtojo repertuaras teorinėje literatūroje yra suprantamas kaip dinamiška, per žmogaus gyvenimą kintanti skirtingų kalbų, žanrų, stilių, frazių ar žodžių sistema, tai prarandanti kai kurias iš savo sudedamųjų dalių, tai papildoma naujomis.

Lietuvoje, kur miestai yra palyginus nedideli, autentiškos miestų kalbos tyrimų yra labai nedaug. Dirbančių suaugusiųjų kalba visai nėra tyrinėta. Pranešime bus remiamasi autentiškais suaugusiųjų pokalbių darbo aplinkoje įrašais. Tai empirinis bandomasis tyrimas daktaro disertacijai preliminariu pavadinimu „Metrolingvalizmas Lietuvoje“.

Solvita Pošeiko, University of Latvia

THE LANGUAGE USE IN THE LINGUISTIC LANDSCAPE AS INDICATOR OF SOCIAL IDENTITIES

The Baltic States – Latvia and Estonia – are multilingual and multicultural countries in Northern Europe. Both countries have territorial border with Russia. They also have historically been in the Russian spheres of influence.

Two cities in the Baltic States have been chosen for the research– Narva city in Estonia and Daugavpils city in Latvia, based on the following: 1) neither of the two cities is a capital city however both are significant economic, cultural and educational centers; 2) territorial disposition – near Russian border; 3) multiethnic and multicultural society; 4) the national ethnos is a local minority, Russians – a local majority; 5) state language is local minority language in the terms of spoken language.

Since language choice is always linked to identity matters the purpose of the research is to analyze the use of the written language in the linguistic landscape of the cities in order to discover strategies of how identities are created and maintained in the public space as well as to find out the population's opinion about them.

A data base of language signs that was obtained by using linguistic landscape method from both cities was used for the research (contains over 2000 units) as well as interviews with local inhabitants and employees from different companies.

The following issues are addressed in the report: 1) Are language signs with state language (according to inhabitants – “the necessary language”) near governmental institutions forming and maintaining national (the unifying) identity in cities and in what way? 2) Is creation of a cosmopolite and neutral identity in English reflected in language signs of international companies and in what way? 3) Are local companies (both state companies and individual ones) balancing between “the necessary language” (state language), “actual language” (Russian) and the “prestige language” (English?) and how, and are they forming a conception about a standard norm in creation and demonstration of social identity as well? 4) Are language signs that are placed individually by inhabitants (mainly graffiti) reflecting the “actual language” application and showing individual identity, ethnic and linguistic identity, emotions and attitudes, in what way?

Jogilė Teresa Ramonaitė

NOW YOU SPEAK IT, NOW YOU DON'T: L1 ATTRITION IN INTERNATIONAL ADOPTION

Internationally adopted children go through a dramatic shift in linguistic environment at the moment of adoption. In the new life situation and favored by the entire new surroundings they quickly and very successfully acquire the new language regardless of their age at adoption. The new language becomes their dominant and often the only language within the first year after leaving the country of origin. This paper will analyze the remnants of the mother tongue in a Lithuanian girl adopted to Italy at the age of 11. The data was gathered one year after the adoption and consists of spontaneous speech recordings.

At the time of adoption the girl had a regular knowledge of Lithuanian and was attending elementary school. Bearing in mind a positive attitude of the subject towards the mother tongue and the relatively short period of lack of exposure the data reveals a rather severe attrition of Lithuanian. The paper will draw attention to the lexical and the morphological features as well as the general fluency. Analysis shows obvious signs of interference of the newly acquired Italian and a great deterioration of the mother tongue: great effort to recall vocabulary, morphological peculiarities and significant hesitation when speaking.

Kristina Raudžiuvienė, Vytauto Didžiojo universitetas

KALBINĖ LOKALIZACIJA ŠIUOLAIKINĖJE VERTIMO PARADIGMOJE

Lokalizacijos procesai pasaulyje prasidėjo apie 1990 metus, Lietuvoje pirmąsias programas pradėta lokalizuoti dešimtmečiu vėliau nei Vakarų Europoje. Apie programų lokalizavimą galima rasti nemažai teorinės informacijos, tačiau lokalizuoti interneto tinklalapiai Lietuvoje nėra pakankamai išnagrinėti, vartotojai ne visada žino, kokia internetinių puslapių lokalizacijos kokybė. Nuo 1995 m. programų lietuvinimo darbai vykdomi Matematikos ir informatikos instituto Programavimo metodologijos skyriuje.

Lokalizacija, skaitmeninė tekstų laikmena, komunikacijos priemonių įvairovė lėmė sparčią vertimo paradigmos dialektiką. Daugelis autorių (A. Pym, M. O'Hagan, D. Ashworth, I. Zeller ir kt.), rašiusių lokalizacijos temomis, vertimą laiko išskirtine sudedamąja lokalizacijos proceso dalimi. Vienas iš minėtų tyrėjų A. Pymas (2004) apgailestauja, kad lokalizacijos industrija vertimą tebelaike paprastu vienos kalbos pakeitimo kita aktu, remdamiesi lingvistinio ekvivalentiškumo principais, kultūrinę adaptaciją pasilikdami sau, nors per paskutiniuosius dvidešimt metų vertimo teorija pasikeitė. Ji nebekelia mikrostruktūrinio teksto vieneto „išverčiamumo/ neišverčiamumo“ klausimo, nebeieško „dėsningų atitikmenų“ (J. I. Recker) ar žodyninių ekvivalentų (G. Mounin, W. Koller ir kt.), bet kelia teksto / diskurso komunikacinio tinkamumo, interpretacinio tikslumo, pragmatinio pritaikymo ir kitus vertimo kriterijus.

Naują vertimo mokslo puslapį XX a. aštuntajame-devintajame dešimtmetyje atvertė Skopos vertimo teorijos pradininkai K. Reiss ir H. Vermeeris (H. Vermeer). Jie iškėlė funkcinį požiūrį į vertimą ir teigė, kad vertimas turi atlikti tą pačią funkciją, kaip originalas. Skopos teorija laikėsi nuostatos, kad kiekvienas vertimas turi savo tikslą (gr. skopos), kurį vertėjas turi pasiekti. Todėl vertimo tekstas gali būti adaptuojamas tikslinės kultūros žmonėms, atsižvelgus į teksto vertimo tikslą, kontekstą. Vertimo teksto funkcija ir formalūs veiksniai lemia vertėjo sprendimus. Remiantis funkciniu požiūriu į vertimą, bet koks ekvivalentiškumas, siejantis originalo tekstą ir vertimą priklauso nuo skopos, arba tikslo, kurį turi pasiekti vertimas, ir funkcijos, kurią tekstas įgyvendina. Todėl jei vertimas traktuotinas kaip komercinė veikla, tada būtina atsižvelgti į kliento poreikius ir prisitaikyti. Skopos teorija atsisakė žodžio, žodžių junginio, sakinio perkėlimo vertimo problemų sprendimo ir iškėlė kultūrinių ir etinių problemų svarbą. Suformavusi komunikacinį, funkcinį požiūrį į vertimą, ji atskyrė vertimo procesą ir kontekstą, kurio veiksniai yra svarbūs tekste ir lemia galutinę teksto reikšmę.

Bendruojant tarpkultūrinėje erdvėje vis dar lieka neaiškūs teksto, kalbos pokyčiai nulemti lokalizacijos atsiradimo. Vertimo mokslo atstovai iki šiol neatsakė į visus klausimus, kaip lokalizacijos procesai veikia vertimo mokslo paradigmą. Visa tai rodo, kad tekstinė lokalizacijos šiuolaikinio vertimo paradigmoje tema yra aktuali ir nauja. Tyrimo tikslas – išanalizuoti pasirinktų, Lietuvos rinkai lokalizuotų interneto svetainių teksto funkcijų lingvistinę raišką ir kalbos kokybę. Siekiant įgyvendinti tikslą keliami šie uždaviniai:

- 1) teoriškai aptarti internetinių tinklapių teksto lokalizaciją siejant su vertimo paradigma,
- 2) išnagrinėti tiriamųjų interneto svetainių teksto funkcijų lingvistinę raišką, aptarti svetainių panašumus ir skirtumus,
- 3) nustatyti nagrinėjamų lokalizuotų svetainių teksto kalbos kokybę bendrinės kalbos normos ir dalinių stiliaus normų atžvilgiu, įvardinti spęstinas problemas.

Teresė Ringailienė, Vytauto Didžiojo universitetas

SANTYKIS TARP TEKSTO IR VAIZDO MOKSLO POPULIARINIMO STRAIPSNIUOSE

Mokslo populiarinimo straipsniams itin būdinga pateikti informaciją tiek, tekstu, tiek vaizdu, tačiau detaliau šis santykis nėra analizuotas. Apskritai mokslo populiarinimo diskursas nėra susilaukęs didelio tyrėjų dėmesio, o multimodalumo teorija, analizuojanti ryšius tarp įvairių informacijos pateikimo būdų (teksto, vaizdo, audio, video medžiagos ir pan.), Lietuvoje dar netaikyta. Taigi šio pranešimo tikslas – aptarti santykį tarp teksto ir vaizdo (nuotraukų ir paveikslėlių) mokslo populiarinimo straipsniuose.

Tyrimo medžiaga surinkta iš 14 internetinių mokslo populiarinimo žurnalų arba laikraščių, kuriuose spausdinami mokslo populiarinimo straipsniai, pvz., Rubinaitis, Mokslo Lietuva, Kultūropolis, Filosofija Lietuvoje ir t.t. Pasirinkta humanitarinių mokslų sritis, iš viso analizuojami 303 straipsniai, išspausdinti 2007-2011 metais.

Tyrimo metu pastebėta, jog tik dalis nuotraukų ar paveikslėlių iliustruoja tekstinę medžiagą, kaip kad įprasta manyti. Nuotraukomis pateikiama ir papildoma informacija, apie kurią tekste nėra kalbama, taip praplečiant tekstinį naratyvą. Galima teigti, kad kai kuriais atvejais vaizdine medžiaga pateikiama viso straipsnio santrauka, taip siekiant sudominti ir patraukti skaitytoją, kas padeda įgyvendinti žanro tikslus. Taip pat pastebėta atvejų, kai vaizdinė medžiaga labai abstrakti ir ją susieti su tekistine informacija praktiškai neįmanoma, arba skaitytojas turi pasinaudoti vaizduote, norėdamas suvokti ryšį tarp teksto ir pateiktos nuotraukos ar paveikslėlio. Taigi galima daryti išvadą, kad santykis tarp teksto ir vaizdo mokslo populiarinimo straipsniuose nėra vienalytis, ne tik tekstas, bet ir vaizdinė medžiaga kuria žanro ypatybes, o nuotraukos bei paveikslėliai praplečia straipsnyje pateikiamą informaciją ar suteikia jai naujų spalvų.

Birutė Ryvitytė, Marija Grybauskaitė, Indrė Lubytė, Vilniaus universitetas

LANGUAGE IN EMIGRATION: LITHUANIAN STUDENTS AT BRITISH UNIVERSITIES

In recent years considerable research has been devoted to the phenomenon of language attrition in different languages such as Dutch, Italian, Russian or Turkish (cf. Schmid et al. 2004), however, little attention has been paid to the attrition of the Lithuanian language since only two studies (Maceviciute Artiz 2002 and Ramonaite 2011) can be said to have investigated Lithuanian in language contact situations. The aim of the present paper was, therefore, to investigate the changes that the Lithuanian language was undergoing in emigration. The data for the study was provided by five native speakers of Lithuanian, aged 23-25, who had been residing in Britain for at least three years and were currently studying at a higher education institution. The data consisted of recorded and transcribed interviews and sociolinguistic questionnaires filled in by the subjects. The analysis focused primarily on the lexicon (lexical diversity) and syntax (length and complexity of sentences) of the Lithuanian language and on the constructions and lexical items of the English language that the subjects adopted. The results showed that the subjects demonstrated simplification in lexical diversity and syntactic constructions as well as reduction of the length of utterances. The subjects also chose to utilize a considerable amount of lexical items and syntactic constructions of the English language due to the lack of previous exposure to their equivalents in the Lithuanian language. It is interesting to note that English words used by Lithuanian subjects related mainly to their everyday and leisure activities. As far as extralinguistic factors are concerned, only the extent of exposure to the Lithuanian language seemed to have had some influence on the linguistic performances of the interviewees.

References:

Maceviciute Aritz, J. (2002). Language Loss or Linguistic Innovation: Controversial Evidence from American Lithuanian Discourse. *Lituanus*. Chicago: Lituanus Foundation, Inc. pp.5-16.
Ramonaitė, J.T. 2011. Į Italiją įvaikintų vaikų kalba tėvų žvilgsniu (Language of the children adopted to Italy in the adoptive parents' perspective), *Kalbotyra*, 63/3: 40-58.
Schmid, M. S., B. Kopke, M. Keijzer & L. Weilemar (eds) 2004. *First Language Attrition: Interdisciplinary Perspectives on Methodological Issues*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Co.

Jūratė Ruzaitė, Vytauto Didžiojo universitetas

INSTITUTIONAL IDENTITIES IN INSTITUTIONAL NARRATIVES: A CASE STUDY OF A LITHUANIAN BAKERY

The present paper aims to discuss how commercial institutions create their public institutional narratives; it focuses on the narrative(s) created by the bakery 'Vilniaus duona' on its official website. In discourse analysis, there exist two major approaches to the studies of institutional narratives. The first and the most commonly applied approach is the study of institutional narrative used to carry out the daily work of the institution. This approach primarily aims at studying different forms of discourse used by professionals. It is a widely applied approach as the abundant investigations of professional spoken and written interactions show. The second approach to institutional narrative has received considerably less attention in discourse studies but is of no less importance. As Linde defines it, this type of approach is 'the study of the work that narrative performs in institutions to reproduce the institution, reproduce or challenge its power structures, induct new members, create the identity of the institution and its members, adapt to change, and deal with contested or contradictory versions of the past.' (Linde 2003: 518)

Thus the present paper analyses how the bakery under investigation reproduces and maintains itself via different linguistic and non-linguistic realizations. It discusses how the main evaluative aspects of this institution are reflected in the existing narratives. The results show that such a narrative emphasizes the foundation of the institution, its origins, development, and values. Values, past accomplishments, and future visions are reiterated in several major media: (a) representations of the history, (b) video, (c) public events, and (d) products. It is argued in the paper that different forms of institutional narrative help to maintain identity and continuity of the institution, negotiate power relations, mark membership, and promote the institution to potential members.

References:

Linde, Charlotte. 2003. 'Narrative in Institutions'. In Deborah Schiffrin, Deborah Tannen and Heidi E. Hamilton (eds), *The Handbook of Discourse Analysis*. Blackwell, 518-535.

Margherita Di Salvo, University of Naples Federico II

VARIATION IN DIALECT MAINTENANCE ABROAD: REGIONAL VARIATION IN THE ITALIAN COMMUNITY OF BEDFORD

The correlation between socio-cultural context and linguistic behavior it is well known in sociolinguistics as in anthropology. Many scholars, in fact, have studied the factors that, in a certain group, are capable of influencing the dynamics of language contact, language maintenance and language shift (Poplack 1988, McClure and McClure 1988, Gal 1998, Jaspaert and Kroon 1991, Fishman 1972, Paulston 1986). Although attention has been paid to the sociolinguistic context, the

importance of extra-linguistic factors has rarely been demonstrated through comparison between bilingual communities compared both for the typological distance of the varieties and for the historical and social aspects of bilingualism (antiquity of the contact, relative solidity of the contact, number of speakers, their social position, social visibility of the languages in contact). In this paper, we focus on the identity dynamics that take place in one Italian community abroad, the one of Bedford (UK), in order to verify if Italian migrants maintain their regional identity and if Standard Italian and Italian dialects act in this process as symbols of identity. The present study questions whether 1st generation Italian migrants are likely to express sociolinguistic regional identity through their language use. We focus on the main Italian regional groups in Bedford: people from Campania, people from Molise and people from Sicily (Campania, Molise and Sicilia are the South Italian regions). In so doing, we firstly investigate the data gathered with a sociolinguistic questionnaire: we asked 110 first generation migrant to evaluate their competence in Standard Italian, Italian dialect and English and to indicate which language they use in some domains. Secondly, we analyze the resistance of the phonological variables which more than others characterize the varieties of Campania, Molise and Sicilia in order to verify how the local dialects are maintained abroad even when migrants use Standard Italian: in particular, we demonstrate a higher maintenance of local varieties in Sicilian group and a higher competence of Italian in the one from Molise. In the discussion, we correlate the variation in language use with the different perception of regional identity with differ the three regional groups.

Eva Seitlová, Masaryko universitetas, Brno

LEKSIKINĖS-SEMANTINĖS NELYGIOS PRIESAGINĖS DARYBOS VEIKSMAŽODŽIŲ CHARAKTERISTIKOS – TEKSTYNO ZONDAS

Savo straipsnyje aš aprašysiu vadinamųjų mišriųjų veiksmažodžių darybą. Jei kalbama apie priesaginius veiksmažodinius veiksmažodžius, reikia pastebėti, jog jų daryba nėra visur tokia pati. Lietuvių kalbos veiksmažodžiai yra trijų kamienų – bendraties, esamojo laiko ir būtojo laiko. Kai jie daromi priesagomis, ta priesaga turėtų (logiškai) atsirasti visuose trijuose kamienuose. Juk daugumoje išvestinių veiksmažodžių taip ir yra. Bet viena grupė sudaro išimtį, nes egzistuoja du darybos variantai – priesaga atsiranda visuose trijuose kamienuose (a), arba ne (b). O jei ne, ji gali atsirasti arba dviejuose kamienuose (b1), bendratyje bei būtojo laiko kamiene, arba tik viename (b2), bendratyje.

Mano straipsnis yra tik viena didesnio mokslinio tyrinėjimo dalis. Dėl to jį vadinu tekstyno zondų, nes visus duomenis čia nerodysiu. Iš viso yra trys priesagos, kurios dalyvauja nelygioje priesaginioje daryboje: -ėti, -i, -ėjo ir -oti, -o, -ojo, abi sudaro b1 variantą, bei -yti, -o, -ė, kuri sudaro b2 variantą. Dėl to, kad -ėti bei -oti priesagos priklauso vienam tipui, šiame straipsnyje pristatysiu tik vieną iš jų, -ėti priesagą.

Šią darybos dalį pristatysiu pagal rezultatus atsiradusius tekstyne. Tai reiškia, jų distribuciją ir ypač jų leksines-semantines charakteristikas. Jų iki šiol pateiktas aprašymas, mano nuomone, nėra pakankamai išsemias, nes gramatikose pateikti apibendrinimai neatsako tikrovei, vadinasi, informacijai tekstyne.

Karin Sibul, Tartu University

INTERPRETING: SPACE, TIME AND IDENTITY IN THE REPUBLIC OF ESTONIA (1918-1940)

This presentation aims to provide insight into the early years of interpreting in Estonia, which laid the foundation for the expertise of today's interpreters. Neither the history of interpreting nor the explosive growth of international assignments after the restoration of independence in 1991 has been studied. Using the methodological framework of ethnography in the overall qualitative observational research, the focus is specifically on the period from 1918 to 1940, the first era of independence in the history of the Republic of Estonia. Could any of the obscurity surrounding the early interpreters be cleared? The research question is to what extent Estonia as a young state used interpreting to increase its symbolic capital as defined by Pierre Bourdieu. He speaks of different forms of capital, where symbolic capital stands for accumulated prestige and honour. If we expand Bourdieu's approach from individuals to states, we can draw the assumption that it is possible "to reap symbolic benefits" by speaking "with distinction and thereby distinguish[ing oneself] from all those who are less well endowed with linguistic capital" (Bourdieu 1997: 21).

This period was studied by analysing 36 memoirs written by Estonian diplomats and officials of the Foreign Ministry, as well as the minutes from the Tartu peace negotiations held between the Republic of Estonia and Russia in 1919. In addition, newspaper articles published in Estonia from 1918 to 1940 were examined to discover whether interpreting or interpreters were mentioned. 34 articles out of hundreds published over the 22-year period contained relevant information and have been analysed. Despite the overall scarcity of information, the newspaper articles did reveal that interpreters helped to facilitate Estonia's contacts with foreign countries and cultures. The results illuminate the evolution of interpreting in Estonia from its earliest known use in 1918 to the interpretation of public lectures and other events, and also demonstrate the symbolic power the official language has.

Keywords: Pierre Bourdieu, symbolic capital, symbolic power, interpreting, independence, Estonia

References:

Bourdieu, P. (1997). *Language and Symbolic Power*. Edited and Introduced by John B. Thompson. Translated by Gino Raymond and Matthew Adamson. Cambridge: Polity Press.

Laura Simonavičienė, Vytauto Didžiojo universitetas

VERTINIMO RAIŠKA LEKSINIU LYGMENIU

Naujausi tyrimai rodo, be to, kiekvienas informacijos gavėjas pastebi, kad informacijos teikėjas gana dažnai subjektyvumą tam tikro įvykio, reiškinių ar asmens atžvilgiu demonstruoja sąmoningai siekdamas paveikti informacijos gavėją. Subjektyvus vertinimas atsiranda todėl, kad kiekvienas informacijos teikėjas turi skirtingus patyrimus, interesus, įvairias nuomones apie įvykius, jį supantį pasaulį, požiūrį į vieną ar kitą situaciją, dalyką, asmenį ir pan. Vertinimą tekste jau ne vieną dešimtmetį tyrinėja daugelis užsienio mokslininkų (Labov, 1972, Toolan, 1988, Bell, 1991, Thompson ir Hunston, 2000, Bednarek, 2006, ect.). Remiantis jų apibrėžimais ir įžvalgomis, vertinimu nuspręsta vadinti tam tikrų žodžių ar žodžių junginių reikšmę, kuria teksto autorius išreiškia savo požiūrį, nuomonę, poziciją tam tikro įvykio, situacijos, reiškinių ar asmens atžvilgiu. Tyrimo tikslas – identifikuoti vertinamąją leksiką, t. y. atpažinti ir išskirti vertinimą išreiškiančius žodžius ir jų junginius, sudaryti detalų jų sąrašą. Atliekant šį darbą susidurta su problema, kad vertinamąją leksiką dėl jos raiškos specifiškumo, konteksto įtakos ir kitų subjektyvių niuansų identifikuoti yra gana sunku. Taigi nuspręsta, remiantis J. Pikčilingiu (1974), išskirti ir analizuoti tą leksikos dalį, kuri ne tik įvardija daiktus, reiškinius ar ypatybes, juos charakterizuoja, bet ir parodo aiškią informacijos teikėjo poziciją aprašomo įvykio, reiškinių, objekto ar asmens atžvilgiu. Taigi

nuspręsta išskirti tuos žodžius, kurie, be dalykinio turinio, dar turi ir papildomą funkciją – nurodo, kaip vertinti (teigiamai ar neigiamai) tam tikrą dalyką.

Atliekant tyrimą taikomi tekstyno analizės ir diskurso analizės metodai, į tekstyno analizės metodą integruojant rankinį jo apdorojimą. Šis darbas būtinas norint plėtoti tolesnius vertinimo raiškos tyrimus. Sudarytas išsamus žodžių ir jų junginių sąrašas leis informacinių technologijų specialistams pradėti kurti automatizuotą žiniasklaidos stebėsenos ir tyrimo sistemą, padėsiančią greičiau, kokybiškiau ir objektyviau atlikti žiniasklaidos tekstų monitoringą.

Agnes Szabo, Faculty of Economics Subotica

INTEGRATING CONTENT AND LANGUAGE, TRANSFORMING TEACHING AND INSPIRING LEARNING

This paper is an attempt to apply Content and Language Integrated Learning (CLIL) to a tertiary level average C-grade learners with the aim to improve their communicative competence, learning skills, raise their cross-cultural awareness and improve the overall status and image of foreign language teachers and teaching.

The description of this case study consists of five parts. The first gives a short summary of the advantages of the CLIL approach and its contribution to effective language learning. The second describes the difficulties foreign language teachers faced prior to introducing this graded course on cultural dimensions and business etiquette due to the lack of interest of the institution, colleagues and the significant number of low-proficiency students. The third part outlines the general guidelines applied in this graded CLIL course, the fourth provides a detailed description of the exercises. The last part of the paper deals with the tasks used to draw students' attention to the importance of proper and careful language use demonstrating samples from the collected database on cultural blunders.

This pilot program illustrates that average C-grade students do well in CLIL and learn to express themselves in a foreign language. During the course students were acquainted with Geert Hofstede's book on cultural dimensions, considered a guideline for businessmen communicating with people living in other cultures. Hofstede's research project on national cultures conducted in 64 countries was used as a database for scaffolded reading, comparison of general business practices between countries and served as a meaningful and cognitively challenging corpus for the tasks assigned to improve students' understanding on cultural issues and business etiquette. The matching games created on the forms of greeting, quizzes on the concept of time, case studies on value systems, diagrammatic illustrations on some aspects of business negotiations, decision making, use of language, readiness to compromise, the completion of an online tutorial and PowerPoint presentations on business etiquette from the video-sharing website (YouTube) and listening exercises on diversity training at the workplace were some of the class activities that were assigned to students with the aim to raise their cultural awareness and improve fluency.

This paper also intends to illustrate that - with some inventiveness, extra effort and flexible approach - novice CLIL teachers can complement non-linguistic subjects or extend particular chapters of a subject and contribute to a more effective language teaching even in less supportive environments.

Key words: CLIL, FLL, lingua franca, linguistic competence, cultural dimensions, business etiquette

Rita Juknevičienė, Inesa Šeškauskienė, Vilniaus universitetas

SEARCHING FOR EVIDENCE OF CEFR CRITERIAL ACHIEVEMENT LEVELS IN THE NATIONAL ENGLISH EXAMINATION IN LITHUANIA

The present study deals with grammatical features of learner language which could help establish the level of learners' proficiency.

The immediate context of the study is concerned with the six levels of reference introduced by CEFR (Council of Europe 2001). Nowadays they are increasingly becoming a framework of reference in job openings and part of entry requirements in colleges and universities. However, their interpretation and evaluation continue to cause considerable disagreement among researchers and practitioners. As rightly pointed by Hulstijn et al. (2010: 13), even specialists who have worked in the field for years could not "claim complete knowledge" of the levels. Presumably, an obvious gap exists due to a lack of empirical research into the field. Our paper reports on the results of investigation into the grammatical structures of B1 and B2 level of Lithuanian learners of English based on the pilot version of the corpus of the written tasks of the National English Examination (NEC corpus) of 2012.

To establish the level of learner language we used data on criterial features of grammatical structures compiled under the English Vocabulary Profile project carried out by the Cambridge ESOL (UCLES 2011). The list of structures contains typical grammatical constructions for each level. The pilot version of the NEC corpus was analysed using automated (Scott 2008) and manual data collection methods.

Our preliminary findings suggest that the examination scripts of the National English Examination in Lithuania provide scarce evidence of B2 with only occasional instances of structures typical for this level. Moreover, written English of Lithuanian school-leavers seems to be dominated by structures typical of A2 while those attributed by the English Profile to B1 language are mostly found in the examination scripts from the strongest candidates whose total score was in the highest band.

References:

- Council of Europe. 2001. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Cambridge: CUP.
- Hulstijn, J. H., J. C. Alderson & R. Schoonen. 2010. Developmental stages in second-language acquisition and levels of second-language proficiency: are there links between them? In I. M. Bartning, M. Martin & I. Vedder (eds) *Communicative Proficiency and Linguistic Development: intersections between SLA and language testing research*. Eurosla Monograph Series, 1. 11-20. Available at: <http://eurosla.org/monographs/EM01/EM01home.html>
- Scott, M. 2008. *Wordsmith Tools*. Version 5. Oxford: Oxford University Press.
- UCLES. 2011. *English Profile*. Introducing the CEFR for English. Version 1.1, August 2011. Cambridge: CUP.

Loreta Vaicekauskienė, Vilniaus universitetas, Lietuvių kalbos institutas

FYFOS, AKTYVISTĖS IR TURINČIOS AMBICIJŲ: FONETINIŲ BRUOŽŲ SAŠAJOS SU SOCIALINĖMIS VILNIAUS JAUNIMO ASPIRACIJOMIS

Pranešime pristatomas 2013 m. gegužės mėn. atliktas pašąmoningų nuostatų eksperimentinis tyrimas, skirtas nustatyti dviejų charakteringų Vilniaus jaunimo kalbos bruožų socialinei vertei: pažemėjusių, atviresnių balsio [o:] variantų [ɔ] ir [ɒ] ir vadinamojo švėplo [s]. Šie variantai

pasirinkti todėl, kad jie pastebimi ir vyresnio amžiaus vilniečių kalboje, vadinasi, gali būti aktualūs kaip žymintys tam tikras socialines kalbėtojų kategorijas ir neribojami vien jaunimo grupės. Eksperimente dalyvavo per 150 dviejų Vilniaus mokyklų 10 klasės mokinių. Mokiniai turėjo paklausti trumpų iš viso keturiolikos merginų kalbos ištraukų ir kiekvienai iš jų užpildyti po anketą, kurioje buvo prašoma charakterizuoti kalbėtoją. Apie tai, kad eksperimentu tiriami jaunimo kalbos bruožai, tiriamieji nežinojo. Tyrimo tikslas buvo patikrinti hipotezę apie skirtingas su minėtais bruožais siejamas kalbėtojo asmenines savybes ir profesinius ateities siekimus. Daryta stebėjimais ir pirminiais tyrimais paremta prielaida, kad atviras [ɔ] ir [ɒ] galėtų būti siejamas su asmens patrauklumu, aktyviu socialiniu tipu, taip pat su „fyfiškumu“, darbo rinkoje – su pramogų verslu, paslaugų sritimi, o šveplas [s] galėtų sietis su orientacija į aukštesnę kompetenciją ir verslo, rimtesnės karjeros aspiracijas.

Jurgita Vaičenonienė, Vytauto Didžiojo universitetas

A CORPUS-BASED EVALUATION OF THE TWO ENGLISH TRANSLATIONS OF ROMUALDAS GRANAUSKAS' "THE BREAD EATERS"

To publish national literature in English is especially important for less translated languages, such as Lithuanian. However, the need to be heard by a global audience may overshadow the issue of quality of translation and its adequacy to original text. The status of the final product is often taken for granted and not questioned. Research into the evaluation of Lithuanian literature in English or target audience feedback has not received enough attention so far. This work sets out to compare the two English translations of the short story by Romualdas Granauskas *The Bread Eaters* (1975) translated by (1) Rita Dapkus, Gregory M. Grazevich and Violeta Kelertas (1992) and (2) Laima Sruoginis (2002). As a means to analyse the two translations, corpus-based methods, such as analysis of the keywords, wordlists, and parallel concordances are used. It is argued that comparable and parallel corpora should be analysed alongside manual assessment of translated texts in order to ensure objective identification of specific features of individual author's style, evaluation of their retention in translations and more accurate calculations of the analysed data.

Eglė Vaivadaitė-Kaidi, Vilniaus universitetas

K. DONELAIČIO „METŲ“ KONCEPTUALIOSIOS LAIKO METAFOROS IR JŲ VERTIMAI

Kristijonas Donelaitis – ne tik vienas žinomiausių lietuvių poetų, grožinės lietuvių literatūros bei profesionalios poezijos pradininkas, kurio kūryba versta į 20 kalbų, bet ir itin unikalus kūrėjas, kurio gyvenimas ir darbas įsiterpia tarp Baroko ir Apšvietos epochų Mažojoje Lietuvoje vykstant didelėms socialinėms ir kultūrinėms permainoms. Donelaičio kūryba buvo naujas, unikalus fenomenas, kuris gali būti skaitomas ir interpretuojamas kaip virsmas, perėjimas iš vienos pasaulėžiūros sistemos į kitą. Donelaičio tekstai tampa ne tik svarbiu kūrybiniu palikimu, atspindinčiu individualią poeto pasaulėjautą, bet ir dokumentu, liudijančiu to meto Prūsijos lietuvių pasaulėvaizdį ir per vertimus pasiekiantį tolimai kultūrai priklausantį skaitytoją. Šiuo požiūriu poeto kūryba gali būti itin įdomiu kognityvinės lingvistikos tyrimų objektu.

Donelaičio poema „Metai“, pasak daugelio poeto kūrybos tyrėjų (A. Jovaišas, D. Dilytė, A. Radzevičius), pasižymi savita mitinio ir krikščioniško laiko sampratų sinteze, tad pranešimo tikslas – atsakyti į klausimą, kokiomis konceptualiosiomis metaforomis apibrėžiamas LAIKO konceptas, viena svarbiausių žmogiškojo mąstymo sąvokų, ir kaip šios metaforos yra verčiamos į anglų kalbą. Pristatomas tyrimas, atliktas konceptualiųjų metaforų analizės metodu: iš viso poemos teksto

išrinkti teksto fragmentai su tiesioginėmis ir netiesioginėmis laiko nuorodomis suskirstyti į konceptualiųjų metaforų grupes, apibrėžiančias LAIKO konceptą. „Metų“ tekstas sugretintas su Carmen Caro Dugo vertimu į ispanų kalbą (2013) aptariant galimus veiksnius, nulėmusius konceptualiųjų metaforų sutaptis ir skirtumus.

Andrejs Veisbergs, University of Latvia

LANGUAGE CONTACT INDUCED SEMANTIC CHANGE

The impact of English as a global language upon Latvian has been growing exponentially in the last 20 years. It results not only in traditional borrowing and loans, but affects also the sphere of semantics – native Latvian words and earlier loans modify and change their meanings under the influence of English. Latvian linguistics for about 100 years has preferred to ignore or condone semantic change, though it has always been widespread. The paper views semantic change as reflected in new meanings, broadening and narrowing of meaning, connotational change, conceptual recategorization and idiom loans. The study is based on a corpus of around 1000 lexical and phraseological units that have undergone a change in the last two decades. Though some of the change may seem unnecessary, redundant and even confusing, there seems to be no way resisting, as it is the result of a massive impact of language contact which envelops all layers of lexis and styles. The change naturally reflects the needs of the users.

Enn Veldi, University of Tartu

LEXICOGRAPHIC TREATMENT OF ONOMATOPOEIC AND SOUND-SYMBOLIC WORDS

Onomatopoeic and sound-symbolic words constitute an iconic subsystem in a language, which is characterized by a number of distinctive features. The term ‘onomatopoeic’ is used for words denoting acoustic phenomena (sound imitation), and the term ‘sound-symbolic’ is reserved for iconic words denoting non-acoustic phenomena (such as size, shape, derogation, etc.). Sound imitation and sound symbolism are often intertwined; thus, the two types of iconic words cannot always be kept fully apart. Also, one part of informal language and slang reveals important structural similarities with onomatopoeic and sound-symbolic words. The key concept in the identification and study of the phonological patterns of iconic words is the phonemotype (Voronin 1982). Estonian, as well as the Finnic group of languages, is rich in this kind of lexis; in terms of expressiveness and their importance for the language, onomatopoeic and sound-symbolic words could be regarded as part of the Estonian ‘linguistic identity’. For this reason, their adequate lexicographic description is of considerable importance.

The present study deals with the lexicographic treatment of onomatopoeic and sound-symbolic words with a focus on bilingual lexicography. For this purpose, two bilingual databases were created – one with Estonian as the primary and English as the secondary language and the other with English as the primary and Estonian as the secondary language. The databases include both primary and secondary data. This kind of approach ensures a better coverage of onomatopoeic and sound-symbolic words for both languages. It also enables a better focus on polysemy (metaphor and metonymy) and collocational properties of the individual meanings in the two languages. At some point both databases can be reversed, which will open up further possibilities for establishing an adequate range of interlingual equivalents. The purpose is to overcome the lexicographic undertreatment of onomatopoeic and sound-symbolic words in bilingual dictionaries.

Dovilė Vengalienė, Vilniaus universitetas, Kauno humanitarinis fakultetas

HUMOROUS (IRONIC) ASPECTS OF LINGUISTIC AND VISUAL BLENDING IN POLITICAL DISCOURSE

Throughout the centuries humor, and irony in particular, have been analysed from different perspectives, applying a variety of theories: Echo Mention theory, Pretense Theory, Unified Theory of Verbal Humor, etc. However being a very dynamic linguistic phenomenon – irony evades all the definitions and still presents a lot of difficulties to analysis. In this study, irony is analysed applying the theory of Conceptual Blending, developed by G.Fauconnier and M.Turner (the theory developed out of two traditions of cognitive linguistics: the Theory of Conceptual Metaphors (Lakoff and Johnson, 1980) and the Theory of Mental Spaces (Fauconnier, 1985)). Blending has been presented as a scientific model which encompasses and explains a variety of divergent phenomena, and shows how new meanings can emerge from old information. It claims to be capable of accounting for such a dynamic phenomenon as irony and treats irony as a complex mental operation, which exploits the mechanism of Conceptual Blending. In the analysis of Lithuanian political discourse during the period of elections and after, it was noticed that many political events and personalities are given the evaluative implicit assessment through humour/irony and the mechanism of blending. In the article the tendency is discussed both in verbal and in visual discourse. The main claims of the article are supported by a variety of illustrations collected during the period of 2012-2013.

Anna Verschik, Talinn University

COMPARING HERITAGE YIDDISH-SPEAKERS AND LEARNERS OF YIDDISH FROM LITHUANIA: DEFINING RESEARCH AGENDA

The paper focuses on production by two different speakers. Each informant was recorded in 2011 for approximately 1 hour. The author is well familiar with the informants and interacts with them regularly during the Vilnius Summer Programme both in Yiddish and Lithuanian. Informant 1 (I1), a male in his twenties, has acquired Yiddish at home, simultaneously with Lithuanian. He is unable to read or to write Yiddish and has received no formal instruction in the language. Informant 2 (I2), a female of the same age, is of mixed Lithuanian-Jewish origin with Lithuanian as L1, has acquired a reasonable proficiency in Yiddish at Vilnius Summer Programme in the Yiddish Language and Culture as an adult.

I1 exhibits regional traits (so-called Zameter Yiddish) in phonology and two main North-Eastern Yiddish features in morphology (lack of the neuter gender, syncretism of Dative and Accusative). At the same time, Lithuanian impact appears in phonology (palatalization of consonant clusters, Lithuanian intonation) and morphosyntax (deviation from V2, word order in negative sentences). A systematic lack of the past tense auxiliary may be caused both by limited input in Yiddish and Lithuanian impact. I1 is secular but Yiddish is an important component of his identity.

I2 has been exposed to Standard Yiddish during her studies and has a certain contact with regional varieties. She has Lithuanian-like prosody and palatalization; occasional case confusion occurs but it looks more like Standard Yiddish usage than the regional one; occasional deviations from word order occur in the same positions as in I2; past tense auxiliary is present and sometimes *hobn* is used instead of *zajn* (but this has been reported about Yiddish heritage speakers as well). She values Yiddish because it gives access to (Lithuanian) Jewish culture.

Thus, there are similarities in production by both informants. All “non-target forms” have been reported in contact linguistics literature. Currently, heritage language acquisition and maintenance has become a rapidly expanding field. Although it is acknowledged in the literature that heritage speakers who are bilingual should be compared to fluent bilinguals (and not monolinguals), the field is dominated by discussions on the failure to produce target forms. Contact linguistics chooses a different approach where “mistakes” are considered as signs of variation and change, caused by cognitive and linguistic restructuring in bilinguals. This leads to the following methodological question: do the mentioned fields deal with completely different linguistic phenomena, partly overlapping phenomena or identical phenomena.

Loreta Vilkienė, Vilniaus universitetas

KIEK GYVYBINGA LIETUVIŲ KALBA SVETUR?

Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos duomenimis (2010), svetur „gyvena apie 1,3 mln. lietuvių ir lietuvių kilmės asmenų. Iš jų 0,3 mln. yra Lietuvos piliečiai (23 proc.), o 1 mln. – nėra piliečiai (77 proc.)“. Galima numanyti, kad 2013 m. skaičiai (ypač piliečių) yra didesni. Taigi kalbama apie nemažą diasporą, kuri vienokiu ar kitokiu mastu vartoja lietuvių kalbą. Tad ir kyla klausimas, koks yra svetur gyvenančių tautiečių ar lietuvių kilmės asmenų vartojamos lietuvių kalbos gyvybingumas. Kalbos gyvybingumas yra suvokiamas kaip mastas, kuriuo kalba kaip komunikacijos priemonė yra vartojama įvairiose socialinėse sferose. Tyrėjų nuomone, svarbiausias gyvybingumo rodiklis – kasdienis kalbos vartojimas namuose, tačiau itin gyvybinga laikoma ta kalba, kuria įvairiausiomis temomis kalbama ir namuose, ir už jų ribų. Pasitelkus UNESCO ekspertų grupės (2003) įvardytus 6 kalbos gyvybingumo įvertinimo kriterijus ir jų skales, šiame pranešime ir svarstoma, koks yra svetur vartojamos lietuvių kalbos gyvybingumas. Suprantama, kad minėti kalbos gyvybingumo kriterijai aptariamam atveju taikomi santykiškai, nes šiame pranešime kalbama apie gyvybingumą ne apskritai lietuvių kalbos, o tik vartojamos svetur. Didžiausias dėmesys sutelkiamas į du veiksnius: kalbos perdavimo iš kartos į kartą ir lietuvių kalbos vartojimo sričių kaitos. Svarstymų pagrindas – projekto „Emigrantų kalba“ (2011–2013 m., remia VLKK) kiekybinių apklausų duomenys ir kokybinių interviu medžiaga.

Anastassia Zabrodskaia, Tallinn University, Institute of Estonian Language and Culture

IDEOLOGY MEETS UTILITARIANISM: PRESCRIPTIVE LANGUAGE POLICIES VS. CONSUMERISM IN THE LINGUISTIC LANDSCAPES OF ESTONIA

Estonian linguistic landscape (LL) attracts scholarly interest “as a contested linguistic space, where emotional exchanges over language-related issues are fodder for the daily news” (Pavlenko 2008: 275). Recent studies on Estonian LL have focused on the situation around a titular language and Russian. The data reveal that regardless of official language policies promoting Estonian as the sole national language, “multilingualism from below” is wide-spread. However, advertising agencies frequently flout prescriptive policies for commercial gains and thus highlight the role of commercial actors in shaping multilingual and ‘non-standard’ LLs. This study is based on half-structured interviews conducted with the representatives of advertising agencies. Questions to be raised include, but not are limited to, the following ones: What are the restrictions for creating an advertisement? Is the correctness of language use an important part of creating an advertisement? What tools make an advertisement unique?

The Language Inspectorate has to ensure that the Language Act and other legal acts regulating language use are actually observed. In case of its non-observance fines can be issued. The main problematic point of the adoption of the new Language Act was the new addition about the trademarked business names that now have to be translated if they contain substantive information about the business. The data show that the advertising agencies are aware of techniques that can be used to “play” with the Language Inspectorate. Advertising agencies do not regard the correctness of language as the most important part in creating an advertisement. Most important for them is that the advertisement appeals to an ethnically and socially diverse audience and promotes the sales of the product; their “aim is not to educate people”. Contacts with the Language Inspectorate are often mediated by the client because the inspectorate contacts the company that ordered the contested advertisement.

Pavlenko, A. 2008 (ed.) Multilingualism in post-Soviet countries. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 11(3&4).

Ingrida Žindžiuvienė, Austė Srugaitė-Kuliešienė, Vytautas Magnus University

LIFELONG LANGUAGE LEARNING AND EUROPEAN IDENTITY

Recent demographic changes in Europe (ageing, migration and others) emphasize the importance of senior adult education – an urgent issue at both national and supranational levels. Extended retirement age in the Member States of the EU is a big challenge in the process of employment of elderly people. Lifelong language learning (LLL) is equally important for both active, working-age citizens and for senior citizens of retirement age. Intrinsic motivation, an important characteristic of senior learners, is a positive determinant in the process of life long language learning. However, the majority of obstacles in the process of senior adult education are caused by the factors related to the social context. The main obstacles to the participation in adult education and training in Europe are the following: a non-flexible schedule, high cost of education, lack of employer’s support, absence of local educational institutions and others . Therefore, European citizens’ (especially, 55-65 year-old) performance in labour market has to be re-evaluated and new directions for senior adult education need to be set. The problem of the research is grounded in the challenges that many European societies currently face: the extended retirement age causes employees to adapt to the changed working conditions and satisfy urgent demands of the market. One of the basic needs is to acquire or maintain multilingual skills, without which their status in the competitive market would become complicated. In many European countries, senior adult education is viewed as an integral part of the whole education system that is directed towards engagement of senior citizens into active social life, job maintenance, development of cross-cultural communicative and language skills and more diverse opportunities for self-realization. The aim of this research is to examine the current situation of senior adult language education in the EU . The following research objectives were set: to examine legislation system regulating senior adult education; to analyze statistical information, related to senior adult education and processes of lifelong language learning; to analyze different possibilities for the implementation of lifelong language learning in Europe and to investigate the correlation between lifelong language learning and European identity. The research methods are as follows: content analysis (examination of the legislation, regulating senior adult education in EU countries), quantitative analysis of statistical data from different EU countries and questionnaire survey (2012-2013) analysis. Many factors which directly influence the scope and organization of senior adult language learning demonstrate an urgent need to re-evaluate the concept of lifelong language learning, to investigate the relationship between lifelong language learning and the

construct of European identity and to set new objectives for senior adult education.

Keywords: competitive market, demographic changes, legislation system, lifelong language learning, senior adult education, European identity.